

Særberetning

Energieffektivitet i virksomheder

Der er opnået visse energibesparelser, men der er svagheder i planlægningen og projektudvælgelsen

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Indhold

	Punkt
Resumé	I-XII
Indledning	01-20
Energieffektivitet i EU	01-15
Kommissionens og medlemsstaternes rolle	16-20
Revisionens omfang og revisionsmetoden	21-33
Bemærkninger	34-120
Uklar forbindelse mellem EU-finansieringen og virksomhedernes behov	34-64
Kommissionen identificerede ikke behov for EU-finansiering	35-39
De fleste medlemsstater fastsatte mål forbundet med energieffektivitet i virksomheder, men ikke nødvendigvis forbundet med målene i de nationale energieffektivitetshandlingsplaner	40-45
Den planlagte støtte er aftaget i de seneste år, og størstedelen af midlerne er koncentreret i nogle få medlemsstater	46-51
OP'erne omfattede primært tilskud og indeholdt ingen begrundelser for dette valg	52-64
Medlemsstaternes procedurer fremmede ofte produktivitet	65-106
De fleste udvælgelsesprocedurer kræver, at ansøgningerne angiver de forventede energibesparelser, normalt valideret ved energisyn	67-73
Forvaltningsmyndighederne fastsætter generelt minimumsstandarder for ydeevne	74-80
Investeringer i energieffektivitet kan være produktive uden offentlig støtte	81-88
Finansielle indikatorer er nyttige resultatværktøjer, men de blev forsømt af forvaltningsmyndighederne	89-106
Den aktuelle resultatramme måler ikke EU-finansieringens samlede bidrag	107-120
Den fælles resultatramme leverede ikke konsoliderede oplysninger om output og resultater	108-116
Ifølge skøn vil EU-finansierede energieffektivitetsprojekter kun levere et beskedent bidrag til at opfylde EU's mål	117-120

Konklusioner og anbefalinger

121-139

Bilag**Bilag I - Analyse af projekterne i databasen****Bilag II - Stikprøvekarakteristika****Akronymer og forkortelser****Glossar****Kommissionens svar****Tidslinje****Revisionsholdet**

Resumé

I Energieeffektivitet er en vigtig del af EU's ambition om at opnå klimaneutralitet senest i 2050. Hvis EU skal opfylde denne målsætning, kræves der større energieffektivitetsforbedringer i fremtiden.

II I alle økonomiske sektorer kan der opnås større energieffektivitet. Efter i nogle af vores seneste beretninger at have set på energieffektivitetsforanstaltninger i energiintensive industrier, bygninger og produkter besluttede vi at supplere vores analyse med en undersøgelse af støtten til investeringer i energieffektivitet i virksomheder. Vores mål var at fremlægge ny analytisk viden udledt fra data om EU-medfinansierede energieffektivitetsprojekter.

III Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden er de vigtigste af de EU-fonde, der har ydet støtte til at forbedre energieffektiviteten i virksomheder, idet de tildelte 2,4 milliarder euro i perioden 2014-2020.

IV I vores revision undersøgte vi, om midlerne blev brugt forsvarligt, idet vi analyserede:

- o om Kommissionen og medlemsstaterne havde vurderet, hvordan EU-midlerne kunne bruges mest hensigtsmæssigt under hensyntagen til energieffektivitetsmålene
- o om medlemsstaternes procedurer havde fremmet udvælgelse af produktive projekter
- o om finansieringens resultater kan påvises.

V Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden gav mulighed for medfinansiering af projekter vedrørende energieffektivitet i virksomheder under en specifik prioritet, men Kommissionen og medlemsstaterne vurderede ikke potentialet for forbedringer i virksomhederne og dokumenterede ikke disses behov for EU-finansiering i perioden 2014-2020.

VI På programniveau konstaterede vi, at finansieringsplanlægningen ikke var afstemt med de nationale energieffektivitetsprioriteter og ikke angav en begrundelse for valget af finansieringsinstrument.

VII Med henblik på udvælgelse af projekter krævede myndighederne, at der forelå skøn over forventede energibesparelser, som var valideret af eksperter. Myndighederne krævede desuden dokumentation for projekternes opnåelse af et minimum af energibesparelser og for overholdelse af produktivitetskriterier, f.eks. vedrørende forholdet mellem omkostninger og besparelser.

VIII Vi bemærkede, at det ifølge skønnene var billigere at spare én energienhed end at betale for den samme mængde elektricitet fra den fremherskende energikilde. Det betyder, at investeringerne generelt var produktive.

IX Støttemodtagerne anvendte finansielle indikatorer, navnlig tilbagebetalingstiden, til at vurdere projekternes levedygtighed. De fleste myndigheder anvendte ikke sådanne indikatorer under udvælgelsen. Det forringer et projekts produktivitet, hvis tilbagebetalingstiden er længere end investeringens levetid, da det så koster mere at opnå energibesparelsen. Anvendelsen af produktivitetskriterier reducerede ikke de gennemsnitlige energibesparelsesomkostninger.

X De indikatorer, der måler energieffektivitetsforbedringer i virksomheder, er programspecifikke og kan derfor ikke aggregeres på EU-niveau. I den aktuelle programmeringsperiode (2021-2027) er der fastsat fælles resultatindikatorer for energieffektivitet, men deres manglende overensstemmelse med andre EU-rapporteringskrav betyder, at investeringer i vedvarende energi kan medregnes som energieffektivitetsprojekter i overvågningen.

XI Vi ekstrapolerede de gennemsnitlige forventede energibesparelser pr. euro investeret i vores stikprøves projekter til hele databasen over energieffektivitetsprojekter. Resultatet viste, at de potentielle besparelser pr. år på tværs af alle programmer svarer til ca. 0,3 % af den årlige besparelsesindsats, der kræves af EU-27 for at nå de aktuelle energieffektivitetsmål for 2030.

XII Vi anbefaler, Kommissionen:

- vurderer det potentielle og faktiske bidrag til energieffektivitet fra fondene vedrørende samhørighedspolitikken
- kontrollerer, om medlemsstaternes valg af finansieringsinstrumenter er behørigt begrundet.

Indledning

Energieffektivitet i EU

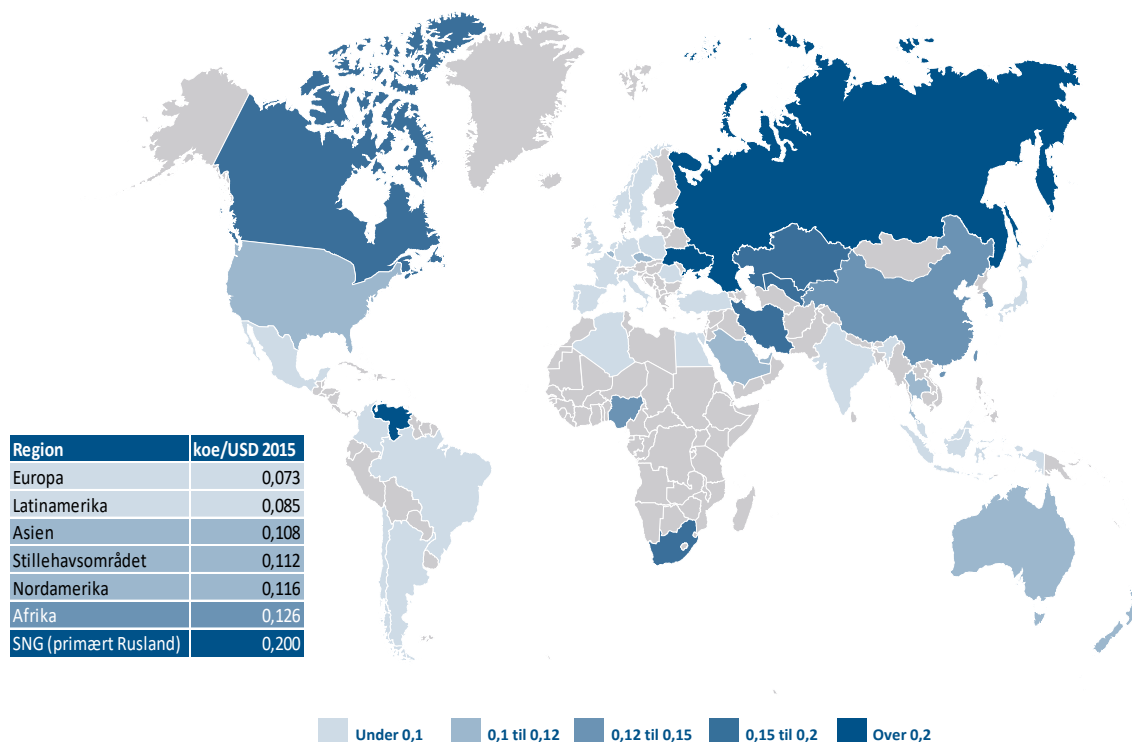
01 Energieffektivitet er en vigtig del af EU's ambition om at opnå klimaneutralitet senest i 2050. Denne ambition er afspejlet i Kommissionens initiativ om den europæiske grønne pagt og i dens Fit for 55-initiativ. Større energieffektivitet opnås ved at forbedre forholdet mellem output og energiinput, dvs. ved at reducere det energiforbrug, der kræves for at levere det ønskede output, eller ved at opnå et større output med et uændret energiinput.

02 Større energieffektivitet bidrager til at reducere økonomiens energiintensitet, dvs. forholdet mellem det indenlandske bruttoenergiforbrug og bruttonationalproduktet (BNP). Energiintensiteten kan også falde ved strukturelle ændringer i økonomien, f.eks. skift fra fremstillingssektoren til servicesektoren.

03 Selv om Europa har et forholdsvis højt energiforbrug pr. indbygger, har denne region ifølge World Energy Council den laveste primærenergiintensitet pr. BNP-enhed målt i købekraftsparitet¹. Det betyder, at Europa relativt effektivt omdanner energi til BNP. [Figur 1](#) viser energiintensiteten i forskellige lande og regioner i 2019.

¹ World Energy Council, *Energy efficiency: A straight path towards energy sustainability*, 2016.

Figur 1 - Energiintensitet i 2019

Kilde: *Global Energy Statistical Yearbook 2020*, Enerdata.

04 Trods løbende forbedringer har Det Internationale Energiagentur anslået, at der var potentiale til at reducere energiintensiteten i Europa med mindst 2,5 % pr. år mellem 2017 og 2030². Europa-Kommissionen har anslået, at opfyldelse af 2030-målet for reduktion af det endelige energiforbrug har et økonomisk potentiale - sammenlignet med business-as-usual - på 16 % for handelssektoren og 23,5 % for industrien³.

05 EU har to mellemliggende mål for forbedring af energieffektiviteten, nemlig reduktion af det endelige energiforbrug med 20 % senest i 2020 og med 32,5 % senest i 2030, begge sammenlignet med det fremskrevne energiforbrug for disse år i det 2007-referencescenario, der er baseret på PRIMES-modellen⁴. Europa-Kommissionen anslår, at EU's aktuelle mål for vedvarende energikilder og energieffektivitet

² IEA, "Annual average change in energy intensity by region and scenario", 1990-2030.

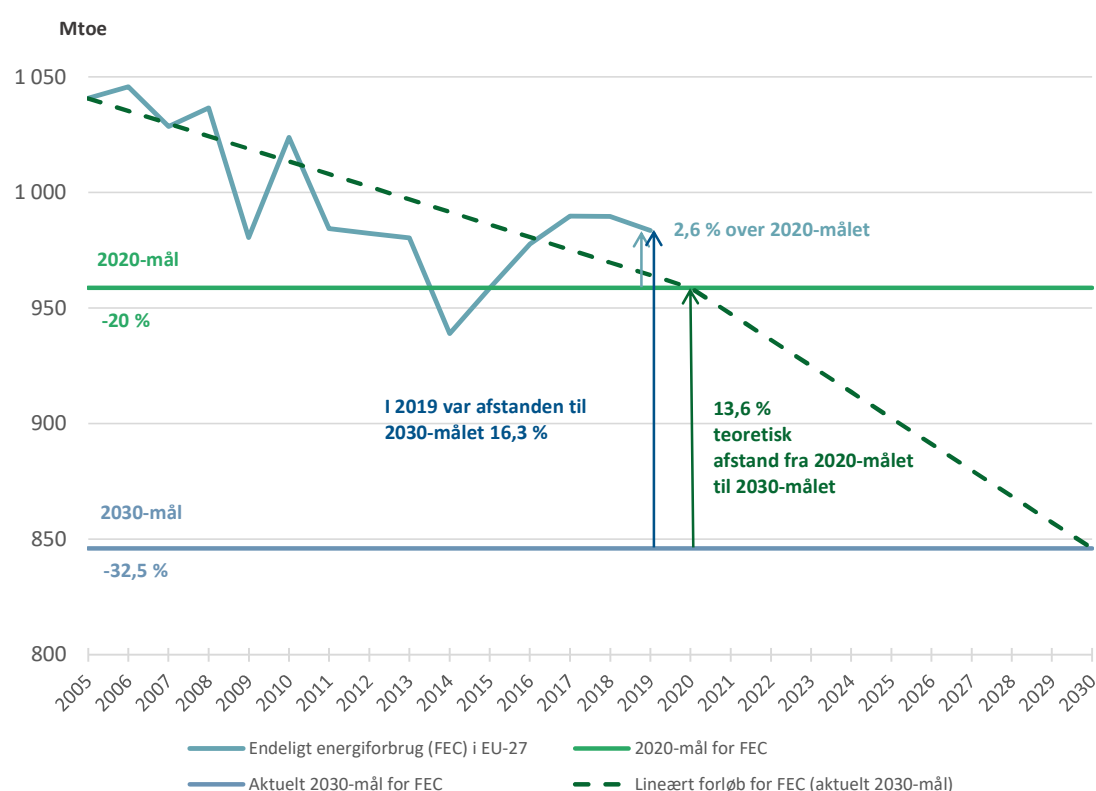
³ Tabel 1 i Europa-Kommissionens undersøgelse "Technical assistance services to assess the energy savings potentials at national and European level, Summary of EU results", februar 2021.

⁴ Europa-Kommissionen (2008), "EU-27 Energy baseline scenario - Update 2007".

tilsammen vil reducere EU's emissioner med ca. 45 % senest i 2030⁵. Med henblik på opnåelse af klimaneutralitet senest i 2050 har Kommissionen for nylig foreslået en yderligere forbedring af energieffektiviteten, så det endelige energiforbrug senest i 2030 reduceres med 36 % sammenlignet med 2007-referencescenariet⁶.

06 Kommissionen analyserer medlemsstaternes aggregerede fremskridt hen imod EU's 2020- og 2030-mål. Dens seneste vurdering viser, at EU's endelige energiforbrug i 2019 lå 2,6 % over 2020-målet, tilpasset EU-27 (jf. *figur 2*)⁷.

Figur 2 - Fremskridt hen imod EU's mål vedrørende energieffektivitet

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra GD ENER, 2020.

⁵ Europa-Parlamentet, "European policies on climate and energy towards 2020, 2030 and 2050", IPOL_BRI(2019)631047.

⁶ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om energieffektivitet (omarbejdning), COM(2021)558 final af 14.7.2021.

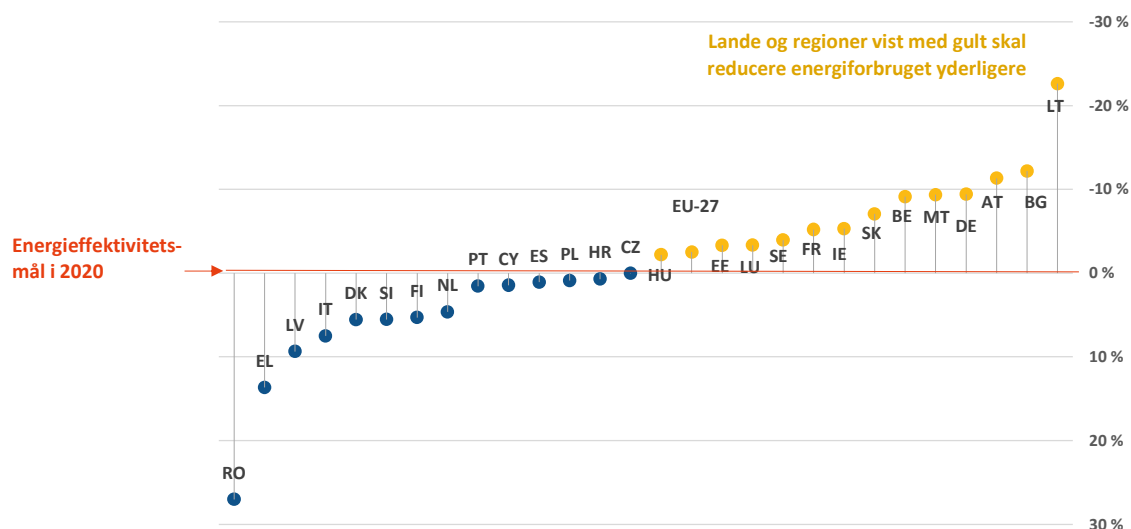
⁷ Side 13 i rapporten "Status over energiunionen 2021 - Bidrag til den europæiske grønne pagt og genopretningen af EU", COM(2021) 950 final.

07 Medlemsstaterne har individuelle mål for reduktion af deres energiforbrug eller energiintensitet. De fastsætter deres nationale mål under hensyntagen til økonomiske og strukturelle forhold og bidrager dermed til at opfylde EU's overordnede mål for energieffektivitet.

08 Belgien, Bulgarien, Tyskland, Estland, Frankrig, Litauen, Østrig og Sverige har siden 2014 haft mål om reduktion af deres forbrug. De øvrige medlemsstater har skullet fastholde et uændret forbrug eller begrænse væksten i deres forbrug for at nå målene.

09 *Figur 3* viser, at 13 af de 27 medlemsstater (vist med gult) - herunder samtlige medlemsstater med et mål om reduktion af deres energiforbrug - i 2019, dvs. før effekten af covid-19, lå over deres vejledende mål for 2020.

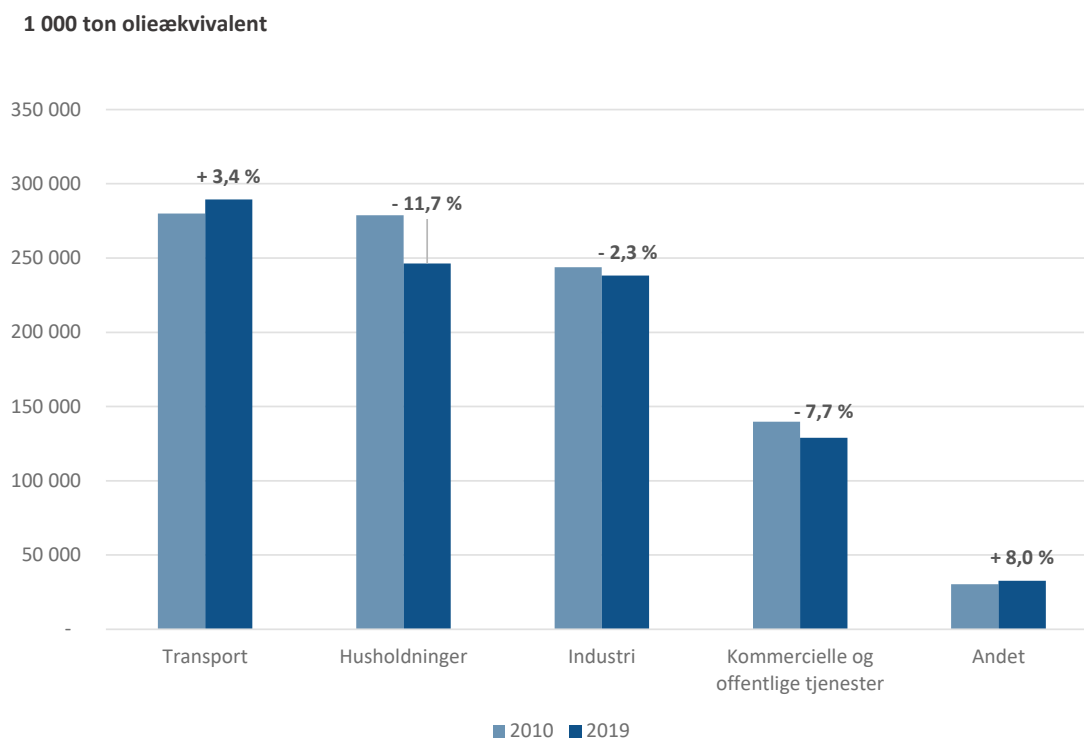
Figur 3 - Det endelige energiforbrug i 2019 sammenlignet med 2020-målet

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra GD ENER (2021).

10 De forskellige sektorer i økonomien forventes at bidrage i forskellig grad til reduktionen af det samlede energiforbrug. *Figur 4* viser de enkelte sektors bidrag til faldet i EU's energiforbrug i 2019 sammenlignet med 2010. I 2019 stod industrien fortsat for den tredjestørste andel af det endelige energiforbrug i EU-27 med 26 %.

Figur 4 - Det endelige energiforbrug i EU-27 fordelt på sektorer - 2019 i forhold til 2010

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra Eurostat og Det Fælles Forskningscenters rapport *Energy Consumption and Energy Efficiency trends in the EU-28, 2000-2018*.

11 Virksomheder kan indgå i alle de ovennævnte sektorer undtagen "husholdninger". Kommissionen definerer en virksomhed som enhver enhed, uanset dens retlige form, der udøver en økonomisk aktivitet⁸. Vi anvender denne definition i hele beretningen.

⁸ Artikel 1 i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

12 Direktivet om energieffektivitet⁹ er den centrale retsakt vedrørende energieffektivitet. Ifølge direktivet skal medlemsstaterne indføre foranstaltninger til at opfylde deres nationale energieffektivitetsmål og dermed bidrage til at opfylde EU-målene. Medlemsstaterne angiver i deres nationale energieffektivitetshandlingsplaner foranstaltninger vedrørende energiforsyning, -transmission og -distribution samt vedrørende slutanvendelsen af energi¹⁰.

13 Medlemsstaterne skal udarbejde og indsende nationale energieffektivitetshandlingsplaner, som er strategidokumenter, der danner rammen om en sammenhængende tilgang til forbedring af energieffektiviteten på nationalt niveau. De indeholder forslag til foranstaltninger og angiver vejledende behov for finansiering, herunder fra EU-fonde¹¹. I overensstemmelse med deres nationale energieffektivitetshandlingsplaner yder medlemsstaterne somme tider betydelig national finansiering til de foreslåede foranstaltninger.

14 Ud over at fastsætte mål for reduktion af EU's energiforbrug og overvåge opfyldelsen af disse mål i overensstemmelse med direktivet om energieffektivitet og forordningen om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen¹² støtter EU energieffektivitetsforbedringer i virksomheder via finansieringsmekanismer såsom fondene vedrørende samhørighedspolitikken samt forsknings- og innovationsfonde. Ifølge vores vurdering udgjorde de planlagte tildelinger af EU-midler i alt ca. 3,8 milliarder euro.

15 Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Samhørighedsfonden leverer størstedelen af EU-finansieringen til energieffektivitet i virksomheder, idet op til 2,4 milliarder euro var planlagt i perioden 2014-2020, svarende til ca. 60 % af de 3,8 milliarder euro. Størstedelen af midlerne fra fondene vedrørende samhørighedspolitikken (93 %) går via EFRU, og resten går via Samhørighedsfonden.

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1).

¹⁰ Kommissionens gennemførelsesafgørelse 2013/242/EU om udarbejdelse af en model for nationale energieffektivitetshandlingsplaner i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU (EUT L 141 af 28.5.2013, s. 48).

¹¹ SWD(2013) 180 final, afsnit 3.1.9.

¹² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1).

Kommissionens og medlemsstaternes rolle

16 Kommissionen (Generaldirektoratet for Energi) udvikler og gennemfører EU's energipolitik. Den udarbejder forslag med henblik på at fremme energieffektivitet, fører tilsyn med direktivernes gennemførelse og overvåger medlemsstaternes fremskridt hen imod energimålene.

17 Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik og medlemsstaterne forvalter i fællesskab EFRU og Samhørighedsfonden. Kommissionen og medlemsstaterne deler således ansvaret for udgifternes produktivitet og effektivitet.

18 I praksis udarbejder medlemsstaterne partnerskabsaftaler og operationelle programmer (OP'er) og udpeger forvaltningsmyndigheder til at forvalte og gennemføre OP'erne. OP'erne fastsætter prioriteter og tilhørende finansiering op til grænsen for den nationale tildeling.

19 Prioriteterne i de nationale energieffektivitetshandlingsplaner bør danne grundlag for valget af den type støtte, der skal ydes under investeringsprioriteten "energieffektivitet"¹³. Forvaltningsmyndighederne kan udbetale finansiel støtte under OP'erne i form af tilskud eller gennem finansielle instrumenter (f.eks. lån).

20 Kommissionen godkender de OP'er, som medlemsstaterne har udarbejdet, ved begyndelsen af regnskabsperioden og overvåger gennemførelsen af disse programmer ved at deltage i overvågningsudvalg og gennemgå de årlige gennemførelsesrapporter. Til sidst skal den evaluere resultaterne af finansieringen.

¹³ Europa-Kommissionen: "Thematic guidance fiche for desk officers - Energy efficiency investments", 2014, afsnit 2.1.

Revisionens omfang og revisionsmetoden

21 EU har for nylig vedtaget at øge sin klimaambition. Efter i nogle af vores seneste beretninger at have set på energieffektivitetsforanstaltninger i energiintensive industrier¹⁴, bygninger¹⁵ og produkter¹⁶ besluttede vi at supplere vores analyse ved specifikt at undersøge støtten til investeringer i energieffektivitet i virksomheder via EFRU og Samhørighedsfonden, som er de vigtigste EU-finansieringskanaler.

22 Vores sigte var at gøre dataene om EU-medfinansierede energieffektivitetsprojekter mere forståelige for interessenterne og formidle ny analytisk viden på grundlag heraf.

23 Det overordnede revisionsspørgsmål var:

"Blev de midler fra EU-fondene vedrørende samhørighedspolitikken, der blev tildelt energieffektivitet i virksomheder, brugt forsvarligt?"

24 For at besvare det overordnede revisionsspørgsmål søgte vi svar på tre underspørgsmål:

- a) Vurderede Kommissionen og medlemsstaterne, hvordan EU-midlerne kunne bruges mest hensigtsmæssigt under hensyntagen til energieffektivitetsmålene?
- b) Har medlemsstaterne anvendt procedurer, som muliggør udvælgelse af produktive projekter?
- c) Påviser projektresultaterne forbedringer af energieffektiviteten i virksomheder?

¹⁴ [Særberetning nr. 18/2020](#) "EU's emissionshandelssystem: Tildelingen af gratis kvoter bør målrettes bedre".

¹⁵ [Særberetning nr. 21/2012](#) "Omkostningseffektiviteten af investeringer i energieffektivitet under samhørighedspolitikken" og [særberetning nr. 11/2020](#) "Energieffektivitet i bygninger: Der er stadig behov for mere fokus på omkostningseffektivitet".

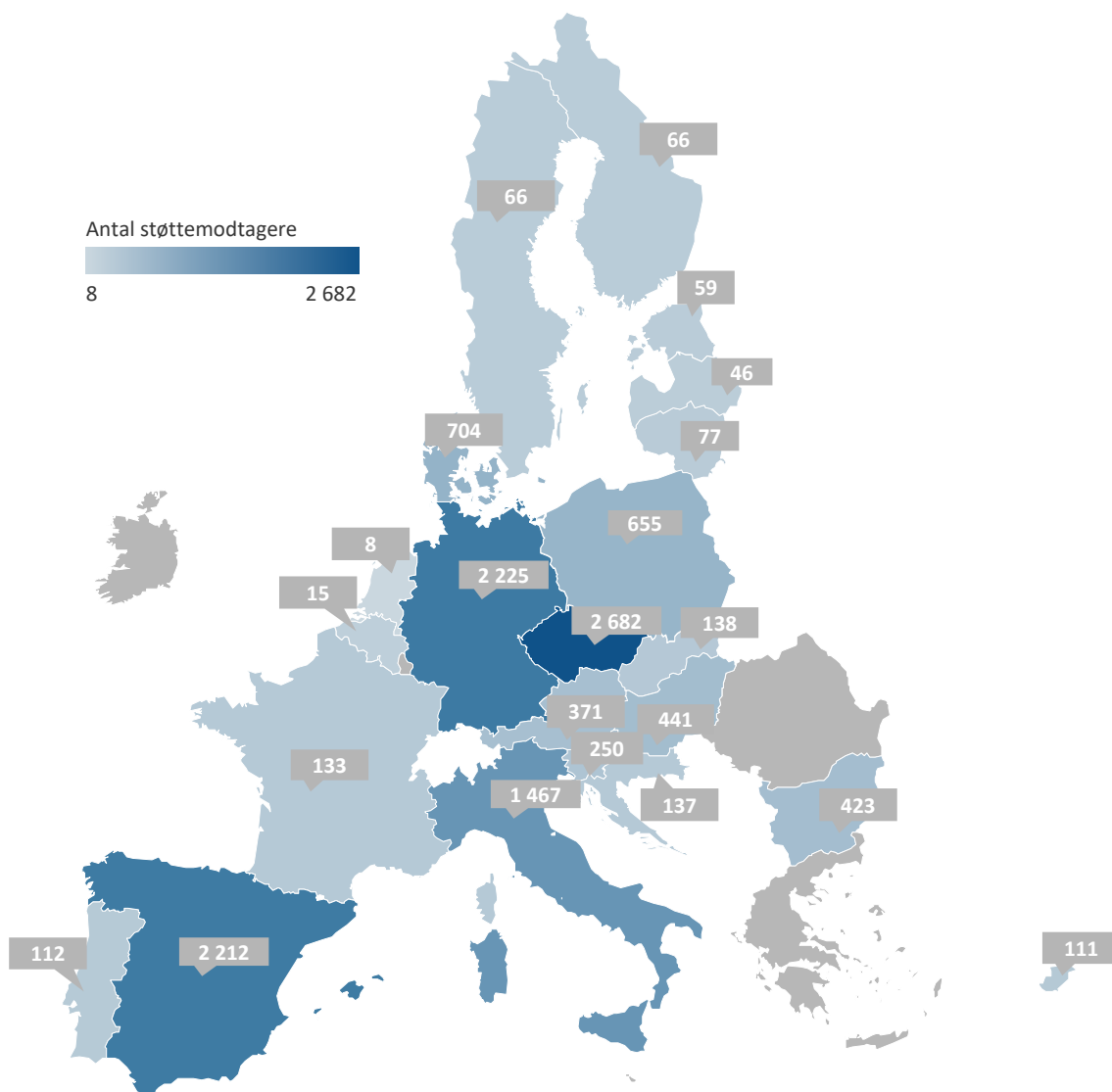
¹⁶ [Særberetning nr. 1/2020](#) "EU's foranstaltninger inden for miljøvenligt design og energimærkning: Et vigtigt bidrag til større energieffektivitet begrænses af betydelige forsinkelser og manglende overholdelse af lovgivningen".

25 Vi fokuserede på produktiviteten og effektiviteten af de EU-medfinansierede investeringer i energieffektivitet i virksomheder i programmeringsperioden 2014-2020 i EU-27.

26 Vi vurderede både Kommissionens og medlemsstaternes arbejde med særligt fokus på, hvordan de planlagde finansieringen og brugte EFRU og Samhørighedsfonden til at opfylde energieffektivitetsmål ved at fremme produktive og effektive projekter. Endelig vurderede vi overvågningsrammen og de medfinansierede projekters faktiske resultater.

27 Baseret på oplysninger fra medlemsstaterne udarbejdede vi en liste med over 12 000 projekter, der betegnes som energieffektivitetsprojekter (situation pr. udgangen af oktober 2020). Disse projekter, som finansieres med tilskud, fordeler sig på 22 medlemsstater og 83 OP'er. **Figur 5** viser projekternes placering og koncentration. **Bilag I** giver et overblik over de projektoplysninger, vi modtog fra myndighederne.

Figur 5 - Projekternes placering

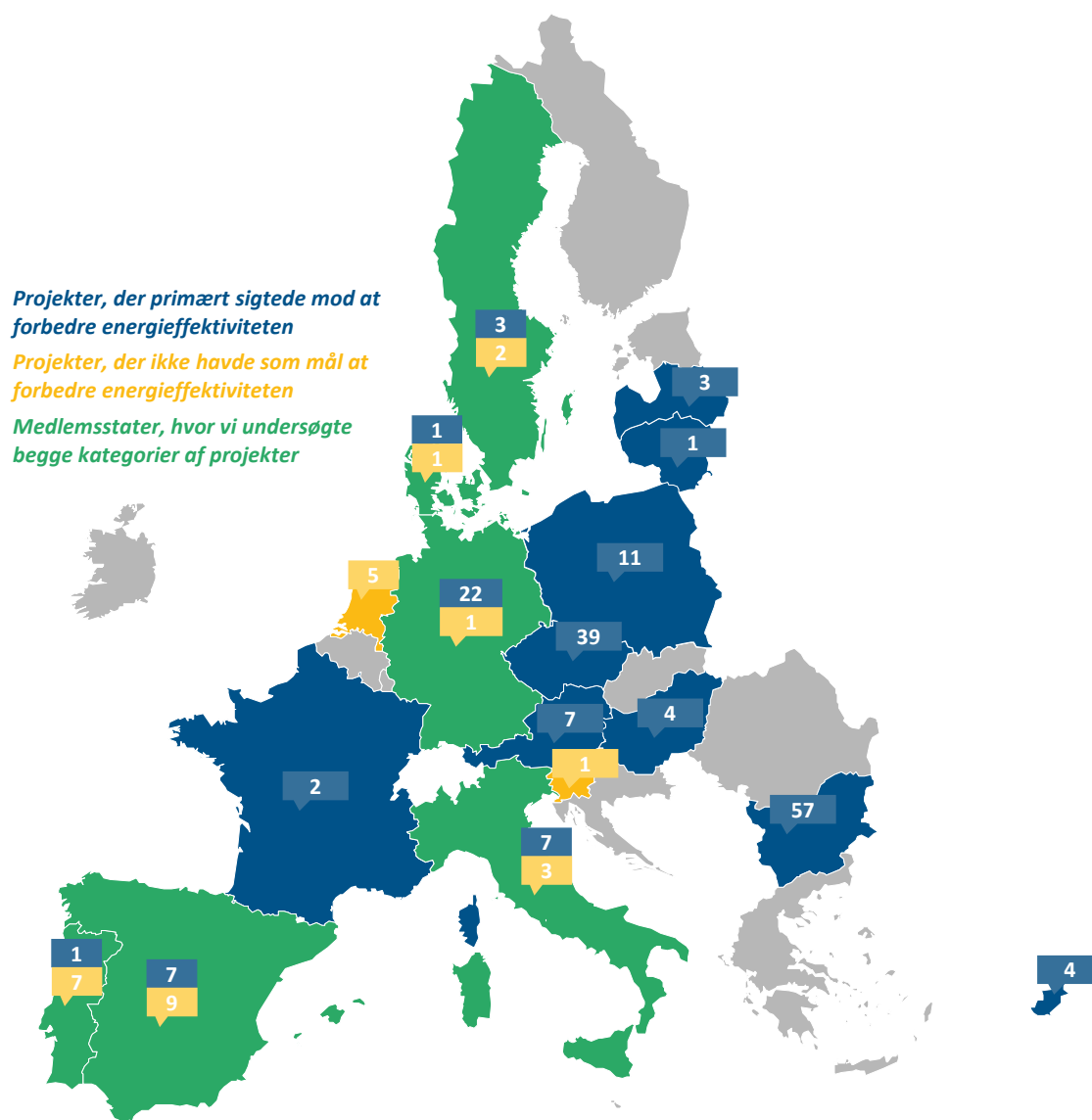
Lande i gråt har ikke planlagt midler til eller udvalgt energieffektivitetsprojekter.

Kilde: Revisionsretten, baseret på projektoplysninger fra forvaltningsmyndighederne.

28 På grundlag af den korte beskrivelse fra myndighederne bemærkede vi, at mindst 18 % af projekterne, som tegnede sig for mindst 11 % af de tildelte midler, ikke var energieffektivitetsprojekter.

29 Fra projektlisten udvalgte vi de afsluttede projekter (ca. 5 000). Fra disse udtog vi en statistisk stikprøve på 198 projekter efter pengeenhedsstikprøvemethoden med henblik på at analysere den modtagne finansielle støtte og dens bidrag til projekternes omfang og resultater. EFRU finansierede 195 af stikprøvens projekter, fordelt på 40 OP'er og 16 medlemsstater, og Samhørighedsfonden finansierede de resterende tre, som alle hørte under et enkelt OP i en 17. medlemsstat. **Figur 6** viser de udvalgte projekters placering, og **bilag II** giver et overblik over deres karakteristika.

Figur 6 - Vores stikprøve af projekter

Kilde: Revisionsretten på grundlag af projektoplysninger fra forvaltningsmyndigheder og projektansøgnings.

30 I vores stikprøve på 198 projekter var der 163 investeringsprojekter vedrørende energieffektivitet og 6 projekter vedrørende energirådgivning og energisyn (sidstnævnte i Tyskland, Litauen og Sverige), i alt svarende til 85 % af projekterne.

31 Derudover indeholdt vores stikprøve 29 projekter af andre typer (15 %), som vi ikke anser for at være energieffektivitetsprojekter, herunder 12 projekter om vedvarende energi.

32 Med hensyn til de udvalgte investeringsprojekter vedrørende energieffektivitet vurderede vi energibesparelserne og produktiviteten ved at gennemgå projektdokumenter og de spørgeskemabesvarelser, som vi modtog fra støttemodtagerne. Vi sendte spørgeskemaet til alle stikprøvens støttemodtagere. Formålet med spørgsmålene var at indsamle yderligere oplysninger om investeringen (investeringsstidspunktet, i hvilket omfang der var benyttet finansielle resultatindikatorer, investeringens levetid og de opnåede energibesparelser), om den anvendte energikilde og dens omkostninger samt om støttemodtagernes vurdering af, om EU-midlerne var nyttige for deres projekter. Vi fik svar fra støttemodtagerne i 142 af de 163 energieffektivitetsprojekter (87 %).

33 Vi undersøgte ikke projekter, der udelukkende blev finansieret via finansielle instrumenter, og vi undersøgte heller ikke forhold vedrørende støtteberettigelse samt lovlighed og formel rigtighed, herunder overholdelse af regler om støtteintensitet.

Bemærkninger

Uklar forbindelse mellem EU-finansieringen og virksomhedernes behov

34 Vi vurderede, om planlægningen af EU-midlerne var hensigtsmæssig i lyset af energieffektivitetsmålene. Efter vores mening bør en hensigtsmæssig planlægning have følgende karakteristika:

- a) Kommissionen klarlægger potentialet for energieffektivitet og identificerer virksomhedernes behov for offentlig finansiering, inden den fastsætter energieffektivitet i virksomheder som en prioritet.
- b) Finansieringen fra OP'erne afstemmes efter de mål, der er fastsat i de nationale energieffektivitetshandlingsplaner.
- c) Planlægningen fremmer god udnyttelse af de forskellige OP'er.
- d) Myndighederne angiver begrundelser for, at de valgte finansieringsinstrumenter sikrer en omkostningseffektiv opfyldelse af energieffektivitetsmålene.

Kommissionen identificerede ikke behov for EU-finansiering

35 Vi vurderede Kommissionens arbejde forud for fastsættelsen af investeringsprioriteten "energieffektivitet i virksomheder". Vi gennemgik resultaterne fra de modelleringsværktøjer, som Kommissionen havde benyttet (PRIMES-modellen), og konsekvensanalysen vedrørende EFRU og Samhørighedsfonden for perioden 2014-2020. Vi forsøgte at identificere dataene om virksomhedernes energieffektivitetspotentiale og om de behov for offentlig finansiering, der skulle adresseres inden for den planlagte udgiftsramme.

36 Modelleringsværktøjerne leverede data om energiforbruget og potentialet for energibesparelser i de enkelte aktivitetssektorer (bygninger, transport, industri), men ikke specifikt for virksomheder. Fordi medlemsstaterne indsamler statistiske data om sektorerne efter et fælles europæisk klassifikationssystem, der ikke kræver angivelse af virksomhederne som andel af hver sektor, er det en udfordring at skaffe specifikke data om virksomheder.

37 Konsekvensanalysen vedrørende EFRU og Samhørighedsfonden var mere generel og behandlede snarere de tematiske mål end de foreslåede finansieringsprioriteter. Den behandlede ikke potentialet for energieffektivitetsforbedringer i virksomheder og identificerede ikke specifikke behov hos virksomheder for offentlig finansiering i denne forbindelse.

38 Forordningen om fondene vedrørende samhørighedspolitikken fastsætter, at EFRU og Samhørighedsfonden skal støtte alle virksomheder, ikke bestemte sektorer, via investeringsprioriteten om at "fremme energieffektivitet og brug af energi fra vedvarende energikilder i virksomheder".

39 Konsekvensanalysen vedrørende EFRU og Samhørighedsfonden indeholdt ingen skøn over disse fondes bidrag til opfyldelse af energieffektivitetsmålene¹⁷ og heller ikke over de forventede resultater af de midler, der skulle investeres i virksomheder.

De fleste medlemsstater fastsatte mål forbundet med energieffektivitet i virksomheder, men ikke nødvendigvis forbundet med målene i de nationale energieffektivitetshandlingsplaner

40 De nationale energieffektivitetshandlingsplaner bør danne grundlag for identificering af behov for offentlig støtte til energieffektivitet i virksomheder, herunder fra EU-kilder, og fastlæggelse af denne støttes art. Offentlige midler bør navnlig finansiere områder, hvor der er svagheder med hensyn til at nå målene i de nationale energieffektivitetshandlingsplaner, og der bør være en stærk sammenhæng mellem de strategiske dokumenter om energieffektivitet og de strategiske dokumenter vedrørende EFRU/Samhørighedsfonden (partnerskabsaftaler og OP'er)¹⁸.

41 Medlemsstaterne i vores stikprøve fastsætter "specifikke mål" i deres nationale eller regionale OP'er (jf. [tekstboks 1](#) vedrørende programmerne i stikprøven). De fleste af programmerne (73 %) omfatter mål, som er direkte forbundet med energieffektivitet i virksomheder, mens andre (15 %) har et "specifikt mål", der kan betragtes som ækvivalent hertil: et mål for reduktion af CO₂-emissioner. 12 % har mål, som ikke er forbundet med energieffektivitet i virksomheder.

¹⁷ Jf. Kommissionens arbejdsdokument [SEC\(2011\) 1138 final](#) af 6.10.2011.

¹⁸ "Thematic guidance fiche for desk officers - Energy efficiency investments", 2014.

Tekstboks 1

Eksempler på "specifikke mål" i OP'er

Energieffektivitetsmål

- Forbedring af energieffektiviteten i virksomheder (visse programmer i Danmark, Spanien, Polen, Portugal og Sverige).
- Forbedring af energieffektiviteten og brug af vedvarende energi i erhvervslivet eller i virksomheder (Tjekkiet, Tyskland, Italien, Ungarn).
- Forøgelse af virksomheders energibesparelser (Tyskland, Cypern, Letland).
- En årlig stigning i energieffektiviteten på omkring 5 % (Østrig).
- Reduktion af energiintensiteten i økonomien (Bulgarien) eller i industrianlæg (Litauen).

Mål vedrørende CO₂-reduktion

- Reduktion af virksomheders CO₂-emissioner (Tyskland, Sverige).

Andre mål, der ikke er forbundet med energieffektivitet i virksomheder

- Reduktion af energiforbruget i byer med over 30 000 indbyggere (Danmark).
- En øget andel innovationer (Nederlandene, Polen).
- Forbedring af SMV'ers internationale konkurrenceevne (Slovenien).

42 I de medlemsstater, der er omfattet af revisionen, fastsætter de nationale energieffektivitetshandlingsplaner energieffektivitetsmål for forskellige aktivitetssektorer. Planerne indeholder ikke en specifik analyse af virksomhedernes potentiale og behov (hvilket ikke er påkrævet i henhold til direktivet om energieffektivitet). Som vi anførte i særberetning nr. 11/2020¹⁹, kunne der af tidsmæssige årsager ikke tages passende højde for de behov, som medlemsstaterne havde identificeret i deres nationale energieffektivitetshandlingsplaner, ved udformningen af OP'erne for 2014-2020.

¹⁹ Særberetning nr. 11/2020 "Energieffektivitet i bygninger: Der er stadig behov for mere fokus på omkostningseffektivitet".

43 Fastsættelsen af en ret generel prioritet på EU-niveau gav medlemsstaterne mulighed for at skræddersy støtten til deres specifikke behov. I de fleste af de 17 medlemsstater, vi så på, var investeringsprioriteten "energieffektivitet i virksomheder" i OP'erne dog ikke klart forbundet med behovsvurderingen i de nationale energieffektivitetshandlingsplaner.

44 Undtagelserne var Bulgarien og Slovenien, hvis programmer viste en klar forbindelse mellem målet om energieffektivitet i virksomheder og de nationale energieffektivitetshandlingsplaner, mens Spanien, Frankrig, Italien og Cypern (syv programmer i disse lande) indførte krav om, at projekter skulle være i overensstemmelse med nationale eller regionale strategier.

45 Med hensyn til den nye programmeringsperiode fastsætter den nye forordning om fælles bestemmelser²⁰ udtrykkeligt, at Kommissionen ved godkendelsen af OP'er skal tage hensyn til relevante udfordringer, der er identificeret i de integrerede nationale energi- og klimaplaner, som erstatter de nationale energieffektivitetshandlingsplaner i 2021.

²⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 159).

Den planlagte støtte er aftaget i de seneste år, og størstedelen af midlerne er koncentreret i nogle få medlemsstater

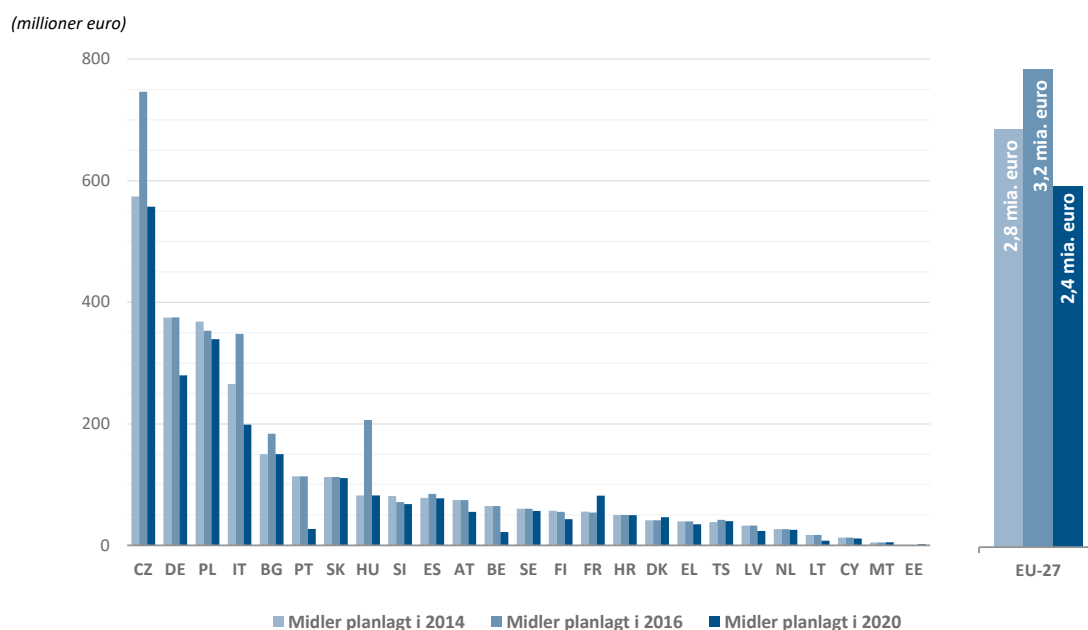
46 I forordningen om fælles bestemmelser for 2014-2020²¹ prioriteres vækstfremmende udgifter, også vedrørende energieffektivitet. Når medlemsstaterne beslutter at yde finansiel støtte til energieffektivitet i virksomheder, skal de sørge for, at finansieringen passer til de identificerede behov, for at få det bedste ud af ressourcerne i EU's udgiftsramme.

47 Vi konstaterede, at 24 medlemsstater havde planlagt at støtte energieffektivitet i virksomheder via 110 OP'er (situationen primo 2020), hvoraf syv var programmer om territorielt samarbejde (TS).

48 Oprindeligt blev der i alt tildelt 2,8 milliarder euro for perioden. Medlemsstaterne øgede beløbet til 3,2 milliarder euro i 2016 og reducerede det derefter til 2,4 milliarder euro i 2020. [Figur 7](#) viser disse ændringer.

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond ([EUT L 347 af 20.12.2013](#), s. 320).

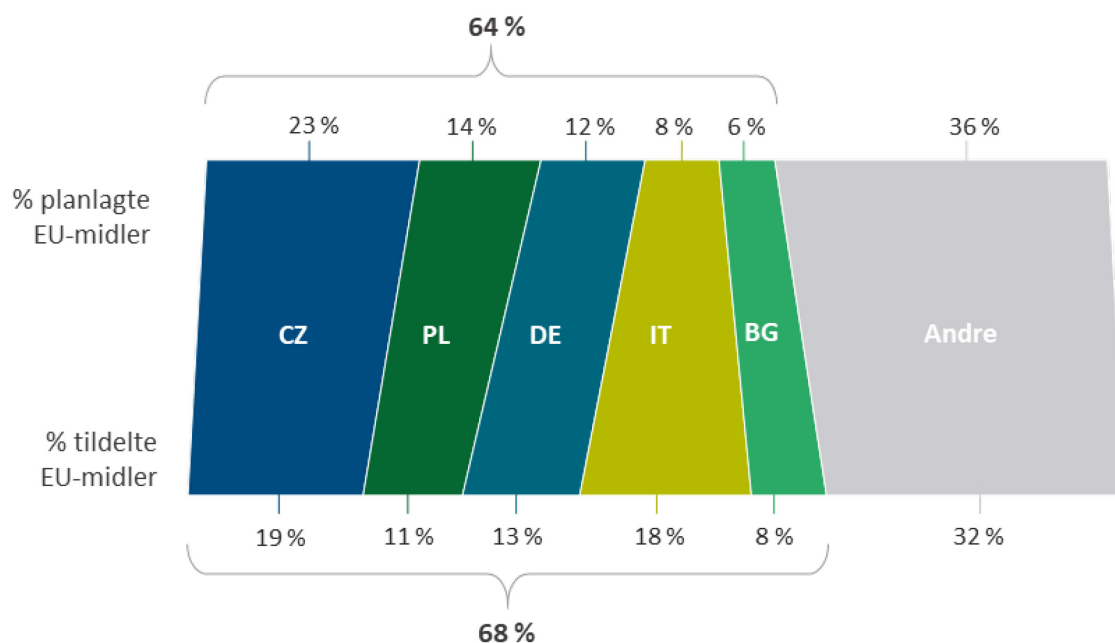
Figur 7 - De planlagte beløb under EFRU/Samhørighedsfonden til energieffektivitet i virksomheder faldt over tid (EU-27)

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra informationssystemet vedrørende strukturfondene (SFC) om medlemsstaternes programmer og programmerne om territorielt samarbejde (TS).

49 Fem medlemsstater (EU-27) tegnede sig for 64 % af tildelingen til energieffektivitet i virksomheder. Deres foreløbigt udvalgte projekter tegnede sig for 68 % af de samlede midler. *Figur 8* viser nærmere detaljer.

Figur 8 - Planlagte og tildelte midler fra EFRU/Samhørighedsfonden til energieffektivitet i virksomheder (EU-27)

Kilde: Revisionsretten, baseret på SFC-data pr. udgangen af 2020, udtrukket fra Infoview (GD REGIO) i april 2021.

50 Ti OP'er tegnede sig for 55 % af de samlede planlagte midler til energieffektivitet i virksomheder under de 110 OP'er (jf. [figur 9](#)) og for 49 % af midlerne til de udvalgte operationer. De resterende midler til energieffektivitet i virksomheder fordeler sig på de resterende 100 OP'er, hvoraf størstedelen har meget små tildelingen, dvs. 2 % eller derunder af den samlede EU-27-tildeling til energieffektivitet i virksomheder.

OP'erne omfattede primært tilskud og indeholdt ingen begrundelser for dette valg

52 Forvaltningsmyndighederne skal angive, hvorfor de betragter de valgte finansieringsinstrumenter som egnede til at nå politikmålene på en produktiv måde. Vi undersøgte, om der var angivet begrundelser i OP'erne, og hvordan finansieringsinstrumenterne er struktureret.

53 I henhold til forordningen om fælles bestemmelser for 2014-2020 skal myndighederne foretage en forhåndsvurdering, før de beslutter at udbetale EU-midler via finansielle instrumenter. De behøver ikke at begrunde deres valg, når de udbetaler tilskud. I nogle få tilfælde forklarede myndighederne i deres svar til os, at forhåndsvurderingerne havde indikeret en manglende interesse for lån blandt støttemodtagerne, men de begrundede ikke deres valg af finansieringsinstrumenter i OP'erne. Forordningen om fælles bestemmelser for 2021-2027 indfører krav om en begrundelse²².

54 Med henblik på at analysere, i hvilket omfang finansielle instrumenter blev anvendt, anmodede vi forvaltningsmyndighederne om en liste over de endelige modtagere, der havde fået støtte fra EFRU og Samhørighedsfonden via sådanne instrumenter. Vi analyserede også andelen af lån i støtten fra EFRU og Samhørighedsfonden.

55 Ved begyndelsen af programmet mente Kommissionen, at EU-midlerne burde tiltrække så mange private midler som muligt med så lidt offentlig støtte som muligt - den kvantificerede dog ikke forholdet - og at finansielle instrumenter burde anvendes til at støtte investeringer, der kunne forventes at være finansielt levedygtige, mens tilskud primært burde anvendes til at støtte energisyn eller innovativ teknologi i virksomheder²³.

56 Under vores revision oplyste Kommissionen, at dens erfaring med finansiering af energieffektivitet havde vist, at en tilskudskomponent ofte er nødvendig, for at der kan træffes investeringsbeslutninger, selv i forbindelse med et finansielt instrument.

²² Artikel 22, stk. 3, litra b) og litra d), nr. vii, i forordning (EU) 2021/1060.

²³ "Thematic guidance fiche for desk officers - Energy efficiency investments", 2014.

57 De fleste OP'er omfattede kun tilskud. Mange støttemodtagere (72 %) meddelte os, at EU-tilskuddet hjalp dem til at træffe investeringsbeslutningen, men over halvdelen (63 %) angav også, at de allerede havde planlagt investeringen, og at EU-tilskuddet bidrog til at fremrykke investeringstidspunktet.

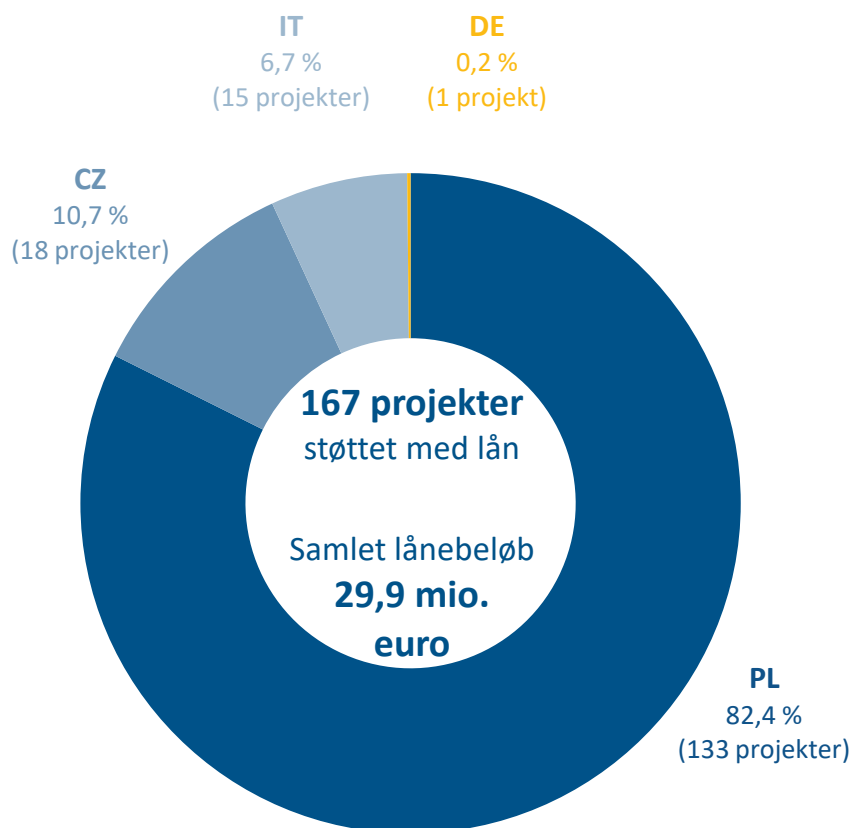
58 Innovation inden for energieffektivitet - et af de områder, hvor Kommissionen fandt tilskud nødvendige - blev sjældent anvendt som udvælgelseskriterium (kun i to af de 41 OP'er i vores stikprøve), og kriteriets betydning i den samlede projektvurdering var meget lille.

59 Andre tilskudsmekanismer, f.eks. tilbagebetalingspligtige tilskud eller kombinationer af tilskud og lån, blev anvendt mindre hyppigt end rene tilskud. Vores stikprøve omfattede tre OP'er i to medlemsstater, som støttede projekter med tilbagebetalingspligtige tilskud, hvortil der var knyttet resultatmæssige betingelser.

60 Yderligere otte OP'er i to medlemsstater brugte kombinationer af tilskud og lån. Databasen viste nærmere bestemt, at 794 projekter i Italien og 170 projekter i Ungarn har modtaget denne form for støtte. De udgør 8 % af de projekter, der har modtaget tilskud.

61 Syv OP'er i fire andre medlemsstater finansierede nogle projekter udelukkende med lån og andre med tilskud. Vi fandt i alt 167 projekter, der udelukkende blev støttet med lån. Det samlede lånebeløb var 30 millioner euro, dvs. 1 % af de samlede midler til de udvalgte operationer. [Figur 11](#) viser lånenes fordeling på landene.

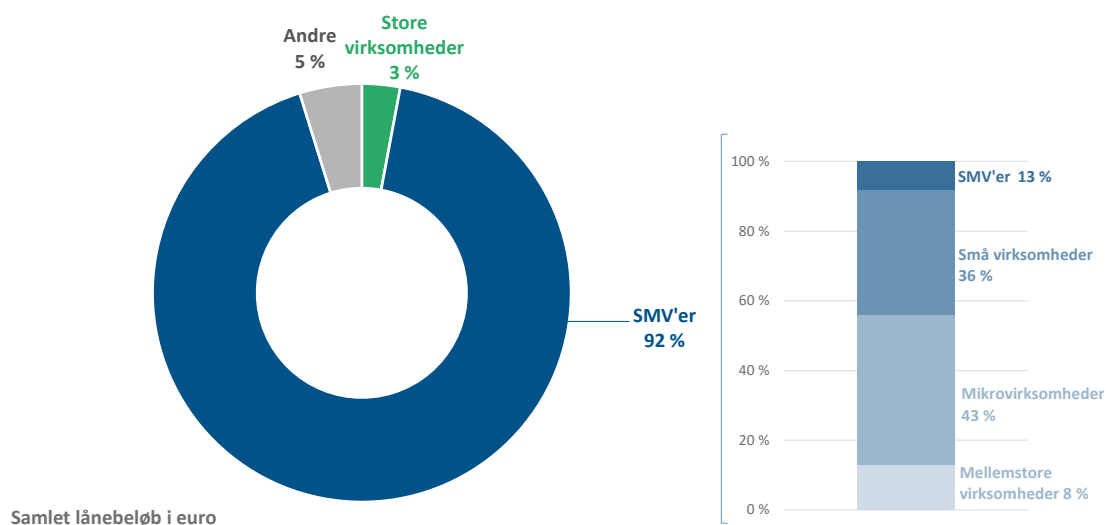
Figur 11 - Lån til energieffektivitet i virksomheder

Kilde: Revisionsretten, baseret på projektlister fremsendt af forvaltningsmyndighederne og Den Europæiske Investeringsbank.

62 Vi konstaterede, at størstedelen af de projekter under EFRU/Samhørighedsfonden, der udelukkende blev finansieret med lån - svarende til over 92 % af det samlede lånebeløb - havde SMV'er som støttemodtagere. Store virksomheder tog kun meget få lån (1 % af de samlede låntagere), og disse lån udgjorde kun en lille andel af de samlede lån (3 %). **Figur 12** viser nærmere detaljer. Tilsvarende udgjorde SMV'er også størstedelen af modtagerne af kombinationer af lån og tilskud (91 %).

Figur 12 - SMV'er er de primære modtagere af lån under EFRU/Samhørighedsfonden

SMV'er = mikrovirksomheder samt små og mellemstore virksomheder tilsammen uden opdeling efter størrelse.

Kilde: Revisionsretten, baseret på projektlister fremsendt af forvaltningsmyndighederne og Den Europæiske Investeringsbank.

63 Vi bemærkede også i projektdatabasen, at forvaltningsmyndighederne vedrørende seks andre OP'er havde overvejet at anvende finansielle instrumenter, men endnu ikke indgået projektaftaler i juli 2020, hvor vi sendte vores sidste anmodning om oplysninger. Det drejer sig om OP'er i Bulgarien, Tyskland, Spanien, Kroatien, Malta og Slovakiet.

64 Endelig analyserede vi andelen af offentlige og private midler i stikprøven og i projektdatabasen. Vi konstaterede med hensyn til begge populationer, at lidt over halvdelen af de samlede støtteberettigede omkostninger (52 %) blev finansieret med private midler. Resten blev finansieret med offentlige midler. EFRU og Samhørighedsfonden leverede størstedelen af de offentlige midler, der blev brugt til de udvalgte projekter (86 %).

Medlemsstaternes procedurer fremmede ofte produktivitet

65 Vi vurderede, om udvælgelsesprocedurerne fremmede produktivitet og effektivitet i energieffektivitetsprojekterne. Til det formål gennemgik og vurderede vi udvælgelsesprocedurerne vedrørende de 163 energieffektivitetsprojekter i vores stikprøve.

66 Efter vores mening bør hensigtsmæssige udvælgelsesprocedurer:

- a) stille krav om, at der i forbindelse med investeringsprojekter i energieffektivitet indsendes oplysninger om energibesparelser i ansøgningen, og at disse valideres efter projektafslutningen
- b) gøre det muligt for forvaltningsmyndighederne at udvælge effektive og produktive investeringsprojekter
- c) resultere i udvælgelse af produktive projekter
- d) anvende hensigtsmæssige data som kriterier.

De fleste udvælgelsesprocedurer kræver, at ansøgningerne angiver de forventede energibesparelser, normalt valideret ved energisyn

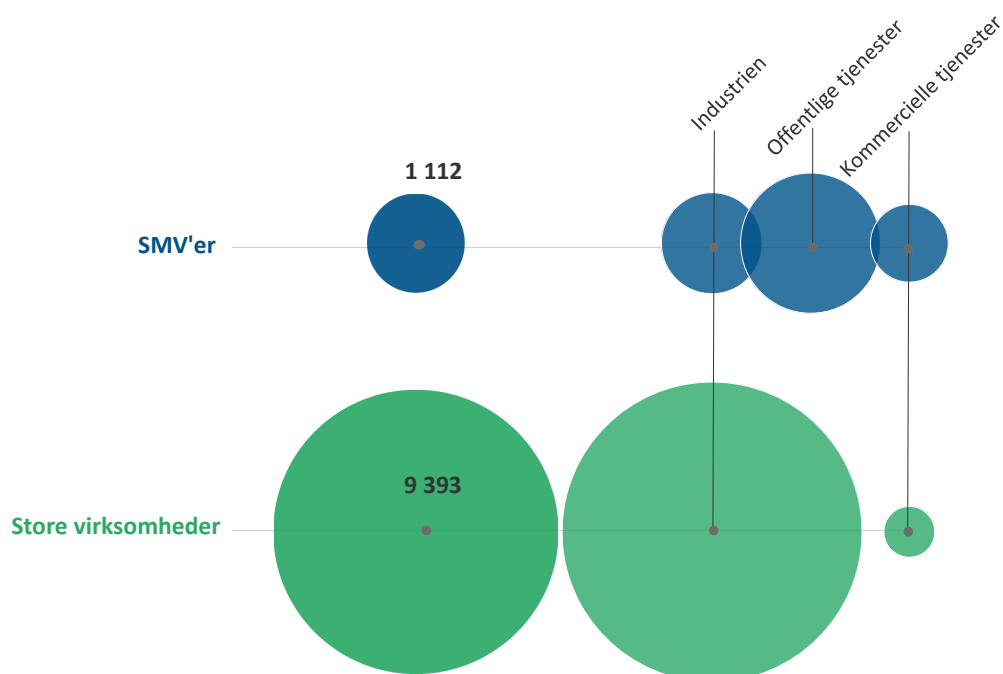
67 Vi undersøgte, om udvælgelsesprocedurerne krævede, at ansøgningerne indeholdt kvantificerede skøn over energibesparelserne. Derefter undersøgte vi, om projektansøgningerne indeholdt angivelser af de forventede besparelser, og om disse var valideret af uafhængige eksperter eller ved energisyn.

Ansøgningerne angiver de forventede besparelser

68 Det gjaldt for alle energieffektivitetsprojekterne i vores stikprøve, at udvælgelsesprocedurerne krævede angivelse af de forventede energibesparelser i ansøgningerne og for det meste også krævede angivelse af de anslåede CO₂-besparelser.

69 *Figur 13* giver et overblik over sektorfordelingen af de gennemsnitlige forventede energibesparelser i stikprøvens energieffektivitetsprojekter, baseret på skønnene i ansøgningerne. Det fremgår som forventet, at store virksomheder i gennemsnit opnår langt større samlede energibesparelser end SMV'er i industrien, og at industrivirksomheder opnår større besparelser end servicevirksomheder. Vi medregnede offentlige enheder, der udøver kommercielle aktiviteter, da myndighederne klassificerer disse som virksomheder.

Figur 13 - Skøn over de gennemsnitlige årlige energibesparelser i vores stikprøve

Virksomhedstype og sektor	Gennemsnitlige planlagte energibesparelser MWh/år
SMV'er	1 112
Industrien	1 185
Energieffektivitet	1 204
Energieffektivitet og vedvarende energikilder - integreret	992
Offentlige tjenester	2 280
Energieffektivitet	2 280
Kommercielle tjenester	698
Energieffektivitet	763
Energieffektivitet og vedvarende energikilder - integreret	561
Store virksomheder	9 393
Industrien	10 464
Energieffektivitet	10 464
Kommercielle tjenester	298
Energieffektivitet	298

Kilde: Revisionsretten, baseret på projektansøgninger og forudgående energisyn vedrørende energieffektivitetsprojekterne i stikprøven.

70 I forbindelse med de fleste projekter (88 %) skulle også de anslåede CO₂-besparelser angives i ansøgningen. Med nogle få undtagelser krævede myndighederne ikke godkendte emissionsreduktioner. I 20 energieffektivitetsprojekter var CO₂-besparelserne ikke anslået.

De forventede besparelser valideres generelt af uafhængige eksperter eller ved energisyn, men de faktiske resultater valideres mindre hyppigt

71 Energisyn giver tydelige og uafhængigt validerede oplysninger, som sætter virksomhederne i stand til at klarlægge deres potentiale for energibesparelser. I henhold til direktivet om energieffektivitet skal store virksomheder foretage energisyn, og medlemsstaternes myndigheder skal tilskynde SMV'er til at få foretaget energisyn, f.eks. ved at indføre støtteordninger for at dække omkostningerne ved energisyn og ved gennemførelse af omkostningseffektive anbefalinger fra energisyn.

72 Med hensyn til projekterne i vores stikprøve krævede de fleste myndigheder, at støttemodtagerne skulle få valideret de forventede energibesparelser ved den finansierede investering. Det betød for de fleste projekters vedkommende (87 %), at de forventede energibesparelser blev godkendt ved forudgående energisyn eller af uafhængige eksperter. Der var ikke krav om dokumentation for, at de foreslåede investeringer var omkostningseffektive tiltag udarbejdet på grundlag af energisyn.

73 Efter projektafslutningen indberettede 90 % af støttemodtagerne projektresultater, som viste, at 66 % havde opnået de planlagte besparelser eller mere, mens 24 % ikke havde opnået de forventede besparelser. Under en fjerdedel (23 %) af energieffektivitetsprojekterne havde fået foretaget en efterfølgende uafhængig vurdering til efterprøvelse af de angivne tal.

Forvaltningsmyndighederne fastsætter generelt minimumsstandarder for ydeevne

74 For at maksimere effekten af de begrænsede ressourcer bør offentlige midler bruges til at finansiere produktive og effektive projekter, idet der tages hensyn til omkostningsreduktioner.

75 Standarder spiller en vigtig rolle, når der skal træffes afgørelse om investeringer i energieffektivitet. Navnlig bør udvælgelsesprocedurerne være i overensstemmelse med EU-standarder eller nationale eller regionale standarder for energieffektivitet samt med OP-prioriteterne.

76 EU-retten fastsætter standarder for bygninger²⁴ og industri²⁵, men der er ingen specifikke EU-dækkende standarder for virksomheder. Kommissionen fremmer imidlertid udveksling af bedste praksis for investeringsprojekter vedrørende bæredygtig energi. Et eksempel på dette er platformen for risikosikring af energieffektivitet (DEEP) - et open source-initiativ, som Kommissionen forvalter sammen med finansielle institutioner. Platformen indeholder bottom up-oplysninger fra energieffektivitetsprojekter over hele EU, f.eks. om tilbagebetalingstider og mediane undgåelsesomkostninger ved energibesparelser. Vi benyttede denne database som benchmark i vores projektanalyse.

77 Alle de undersøgte indkaldelser af forslag i medlemsstaterne fremmede udvælgelse af projekter, der var i overensstemmelse med de respektive OP'ers mål. Myndighederne udvalgte 141 af de 163 energieffektivitetsprojekter i stikprøven (87 %) under indkaldelser, der krævede et minimum af energibesparelser sammenlignet med den tidligere situation eller sammenlignet med nationale standarder.

78 Vi bemærkede, at der var betydelig variation i OP'ernes minimumskrav om energibesparelser og i deres ambitionsniveauer. *Tekstboks 2* viser eksempler på programspecifikke minimumsniveauer for energibesparelser.

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne (EUT L 153 af 18.6.2010, s. 13) og Kommissionens henstilling (EU) 2016/1318 af 29. juli 2016 om retningslinjer for fremme af næsten energineutrale bygninger og bedste praksis for at sikre, at alle nye bygninger er næsten energineutrale senest i 2020.

²⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (EUT L 334 af 17.12.2010, s. 17) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2010 om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet og om ændring af Rådets direktiv 96/61/EF (EUT L 275 af 25.10.2003, s. 32).

Tekstboks 2

Eksempler på minimumskrav om energibesparelser

Produktive investeringer/industri:

- En bekræftet effekt på mindst 5 % energibesparelser for foranstaltningen ved energisyn (Bulgarien).
- Forbedringerne af energieffektiviteten skal reducere primærenergiforbruget med mindst 10 %. Genvindingsystemer til opvarmning/afkøling skal have en genvindingsgrad på mindst 70 % (Tyskland).
- Opnå en energibesparelsesandel i forhold til primærenergiforbruget, der er større end eller lig med 10 % (Italien).
- Øge energieffektiviteten med mindst 25 % som følge af projektets gennemførelse (Polen).

Virksomheders bygninger:

- Energieffektivitetsforanstaltninger, der går videre end de retlige standarder (Tyskland og Frankrig).
- En minimumsbesparelse på 40 % for belysning, 5 % for industri-, fremstillings- og biomassebaserede anlæg og 20 % for opvarmning og afkøling (Spanien).
- Større renovering for at opnå mindst energimærke B (energiattest) eller besparelser på over 40 % af bygningens samlede energiforbrug (Cypern).
- Det planlagte varmeenergiforbrug til opvarmning efter gennemførelsen af foranstaltningerne til forbedring af energieffektiviteten må ikke overstige 110 kWh/m² pr. år (Letland).

Kilde: Indkaldelsesbetingelser og udvælgelsestjeklister for en række reviderede OP'er.

79 Under 11 OP'er i seks medlemsstater fastsatte myndighederne en minimumsgrænse for CO₂-besparelser i udvælgelseskriterierne. 25 af de 163 energieffektivitetsprojekter (15 %) var underlagt sådanne udvælgelseskriterier.

80 Da vi undersøgte anvendelsen af standarder for ydeevne, bemærkede vi, at 76 % af energieffektivitetsprojekterne (124 ud af 163) blev udvalgt ved indkaldelser med produktivitetskriterier, der tog hensyn til omkostninger og energibesparelser (jf. eksemplerne i [tekstboks 3](#)).

Tekstboks 3

Eksempler på produktivetskriterier anvendt i forbindelse med projektudvælgelse

- Maksimumstilskud pr. sparet kWh/MWh/GJ i løbet af et år (Tjekkiet, Tyskland, Letland, Østrig).
- Forholdet mellem energi og omkostninger, dvs. udvælgelse af de højest rangerede projekter (Bulgarien, Spanien).
- Minimumsenergibesparelse i løbet af et år pr. investeret million euro (Spanien).
- Cost-benefit-forholdet, dvs. udvælgelse af de højest rangerede projekter (Italien).

Investeringer i energieffektivitet kan være produktive uden offentlig støtte

81 Med henblik på at analysere den samlede projektproduktivitet sammenlignede vi de undersøgte projekters omkostninger ved besparelse af én energienhed med relevante benchmarks. Vi konstaterede, at DEEP-databasens oplysninger om mediane energibesparelsesomkostninger og prisen på elektricitet - som er den fremherskende energikilde hos stikprøvens støttemodtagere - var relevante benchmarks for vores projekter.

82 I 2020 var den mediane elpris for andre kunder end husholdninger 104 euro/MWh i EU-27²⁶. Dette beløb er ekskl. afgifter og moms.

83 Med henblik på vores sammenligning beregnede vi først den opnåede energibesparelse pr. investeret euro i hvert projekt. Dette er forholdet mellem de samlede energibesparelser i investeringens levetid og de samlede støtteberettigede projektomkostninger.

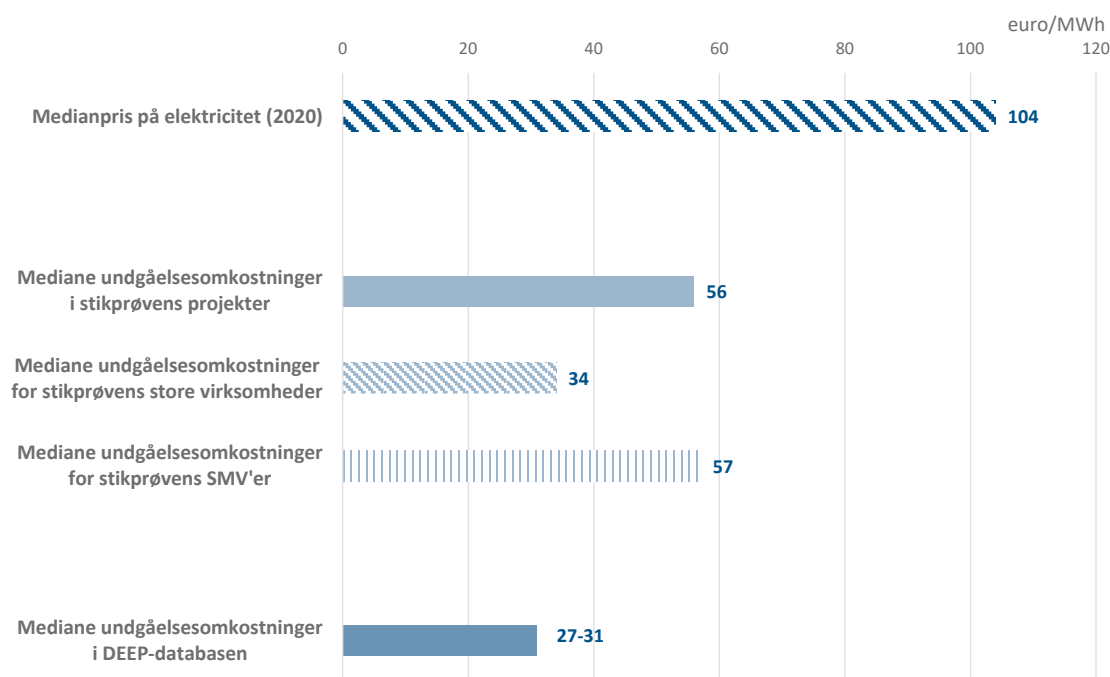
²⁶ Ifølge Eurostat, data fra 2020.

84 Derefter beregnede vi det modsatte, dvs. omkostningerne ved at opnå en energibesparelse på én MWh (kaldet "undgåelsesomkostningerne"), idet vi tog højde for de kumulerede besparelser i projekternes levetid. Denne beregning svarer til den, der anvendes vedrørende projekterne i DEEP-databasen.

85 På grundlag af disse data konstaterede vi, at de mediane undgåelsesomkostninger for projekterne som helhed var 56 euro. For SMV'erne var de mediane undgåelsesomkostninger 57 euro, for de store virksomheder 34 euro.

86 *Figur 14* viser, at de mediane omkostninger ved at opnå en energibesparelse på én MWh (56 euro) var halvt så store som den mediane elpris (104 euro). En mere dybtgående analyse viste, at de mediane undgåelsesomkostninger også var lavere end elprisen i de fleste OP'er (28 ud af 30 OP'er med energieffektivitetsprojekter).

Figur 14 - Sammenligning af de mediane undgåelsesomkostninger i stikprøvens projekter med elprisen og med EU-benchmarks, pr. virksomhedstype

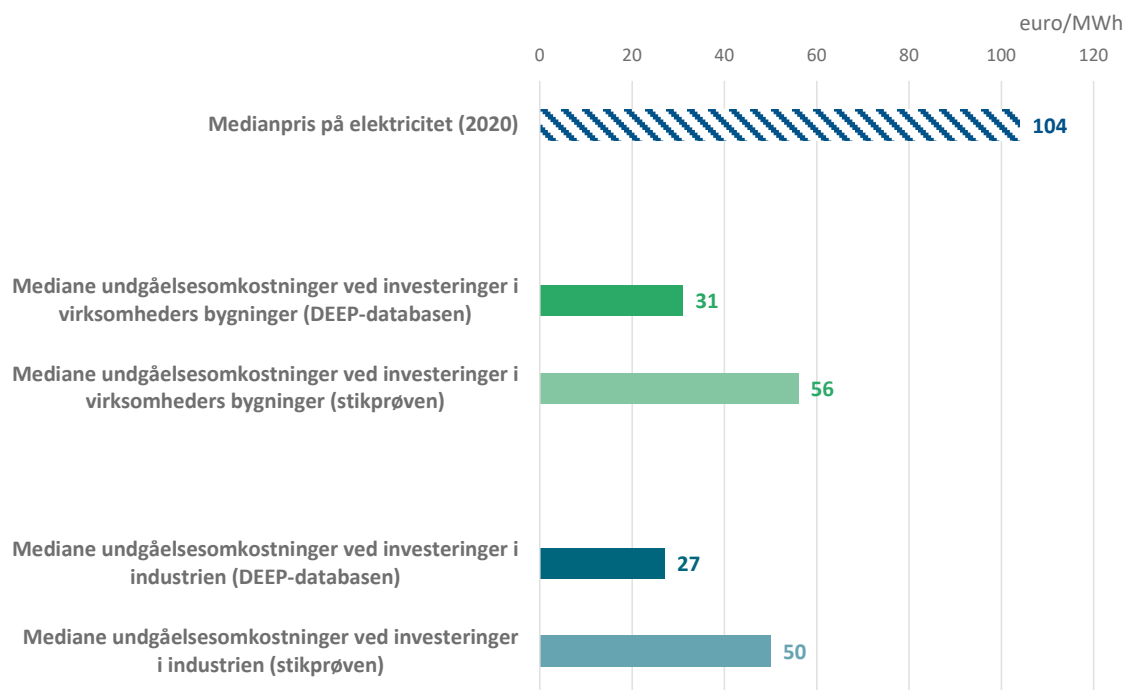

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra Eurostat, data fra stikprøvens projekter og DEEP-værdier.

87 Dette resultat indikerer, at projekterne generelt var produktive. Nærmere bestemt var det mere omkostningseffektivt at investere i energibesparelser end at betale for elektricitet, selv når der ikke blev ydet EU-tilskud.

88 De projekter, vi undersøgte, var dog i gennemsnit mindre produktive end DEEP-projekterne (jf. [figur 14](#) og [figur 15](#)). Nærmere bestemt var de mediane undgåelsesomkostninger i stikprøvens projekter højere end de mediane DEEP-værdier (både for store virksomheder og SMV'er og for industri og bygninger).

Figur 15 - Sammenligning af de mediane undgåelsesomkostninger i stikprøvens projekter med elprisen og med EU-benchmarks, pr. sektor

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra Eurostat, data fra stikprøvens projekter og DEEP-værdier.

Finansielle indikatorer er nyttige resultatværktøjer, men de blev forsømt af forvaltningsmyndighederne

89 De fleste af de støttemodtagere, der besvarede vores spørgeskema, havde anvendt finansielle resultatkræterier i deres egen projektvurdering:

- Tilbagebetalingstid: (73 % af støttemodtagerne).
- Internt afkast (45 % af støttemodtagerne).
- Nettonutidsværdi (38 % af støttemodtagerne).
- Indikatorer til vurdering af fordelene ved mindre vedligeholdelse, højere produktivitet, mindre anvendelse af accessoriske tjenesteydelser, miljøcertificering osv. (40 % af støttemodtagerne).

90 Nogle få forvaltningsmyndigheder anvendte finansielle indikatorer i deres vurdering af projekternes fordele. Vores analyse fokuserede på tilbagebetalingstiden, som er den hyppigst anvendte finansielle indikator blandt støttemodtagerne.

91 I modsætning til støttemodtagerne anvendte myndighederne kun tilbagebetalingstiden i projektvurderinger under to af de 30 OP'er med energieffektivitetsprojekter. Nærmere bestemt blev der kun ydet finansiering til projekter med en tilbagebetalingstid over en vis grænse (f.eks. to år). Myndighederne fastsatte ingen øvre grænse for tilbagebetalingstiden med henblik på at konstatere, om projekterne var levedygtige.

92 Vi vurderede, hvordan anvendelse af tilbagebetalingstiden som udvælgelseskriterium ville have påvirket projektproduktiviteten. På grundlag af dataene fra støttemodtagerne anslåede vi først investeringernes tilbagebetalingstid. Derefter dividerede vi de samlede støtteberettigede omkostninger med ansøgningernes angivelse af de årlige omkostningsbesparelser som følge af energibesparelser, hvis denne oplysning forelå. Hvis det ikke var tilfældet, anslåede vi omkostningsbesparelserne på grundlag af energiprisen og den årlige energibesparelse. Vi tog ikke hensyn til yderligere fordele og de omkostningsbesparelser, som disse kunne medføre, da hovedformålet med midlerne var at forbedre energieffektiviteten.

93 Vi var i stand til at anslå tilbagebetalingstiden for 150 af de 163 energieffektivitetsprojekter i stikprøven. Ud af de 150 projekter med anslået tilbagebetalingstid var der 132 med oplysninger om investeringens levetid.

94 For hvert enkelt af disse projekter sammenlignede vi den anslåede tilbagebetalingstid med investeringens levetid. Vi bemærkede, at 6 % af projekterne havde en anslået tilbagebetalingstid på lidt mere end investeringens levetid (under 10 % forskel), og at en tredjedel af projekterne (29 %) havde en tilbagebetalingstid, der var meget længere end investeringens levetid.

95 I betragtning af, at de sidstnævnte projekter sandsynligvis ikke var finansielt levedygtige, fik dette os til at foretage en dybtgående analyse af deres produktivitet. Nærmere bestemt undersøgte vi, hvordan den anslåede tilbagebetalingstid og investeringens levetid påvirkede de gennemsnitlige energiundgåelsesomkostninger.

96 Vi beregnede de gennemsnitlige omkostninger ved at spare én enhed energi (MWh) i to trin:

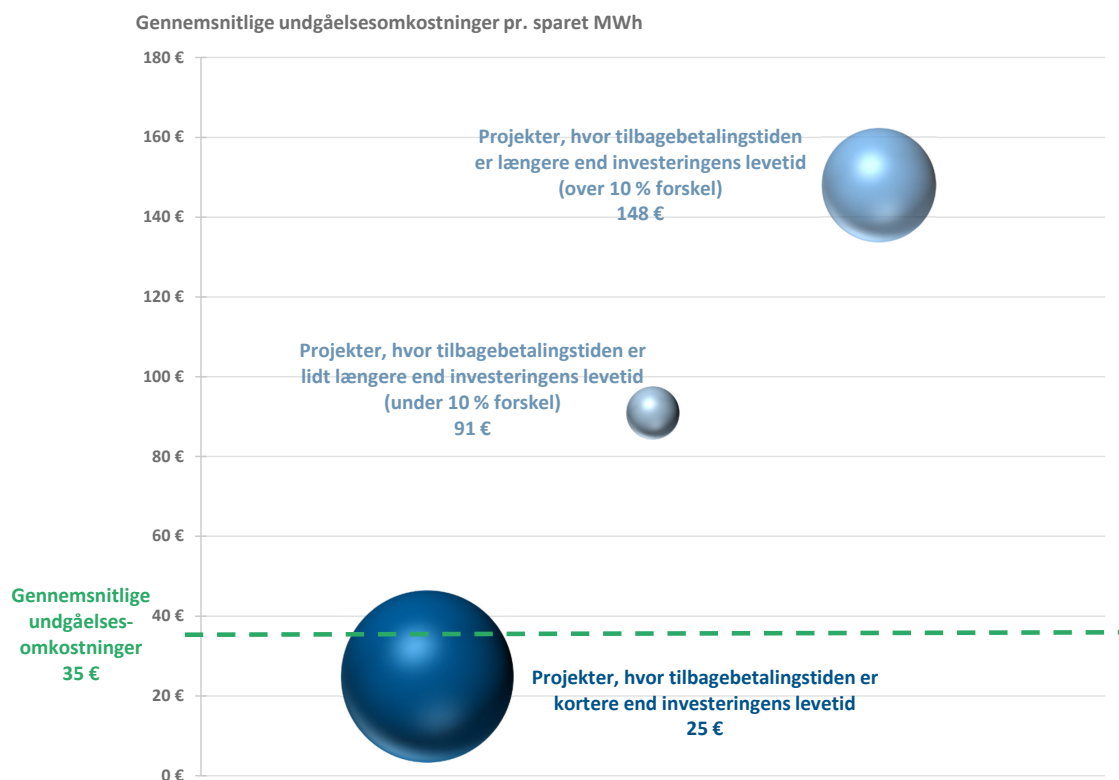
- a) Eftersom vi anvendte pengeenhedsstikprøvemethoden, beregnede vi først den gennemsnitlige energibesparelse pr. investeret euro for den givne (del)population (MWh/euro).
- b) Derefter beregnede vi de gennemsnitlige omkostninger ved at spare én energienhed ("undgåelsesomkostningerne") som den omvendte værdi for samme (del)population (euro/MWh).

97 Vi analyserede de 132 projekter, hvor vi havde alle de nødvendige oplysninger om undgåelsesomkostningerne, tilbagebetalingstiden og investeringens levetid. Vi konstaterede, at projekterne faldt i tre kategorier (delpopulationer), hvor de anslåede tilbagebetalingstider var henholdsvis:

- a) kortere end investeringens levetid (86 projekter)
- b) lidt længere end investeringens levetid, dvs. en forskel på op til 10 % (8 projekter)
- c) længere end investeringens levetid, dvs. en forskel på over 10 % (38 projekter).

98 Vi bemærkede, at de gennemsnitlige energiundgåelsesomkostninger steg betydeligt, når tilbagebetalingstiden var længere end investeringens levetid (jf. [figur 16](#)). Dette rejser tvivl om hensigtsmæssigheden af at anvende EU-midler til sådanne projekter.

Figur 16 - Variation i undgåelsesomkostningerne og tilbagebetalingstiden

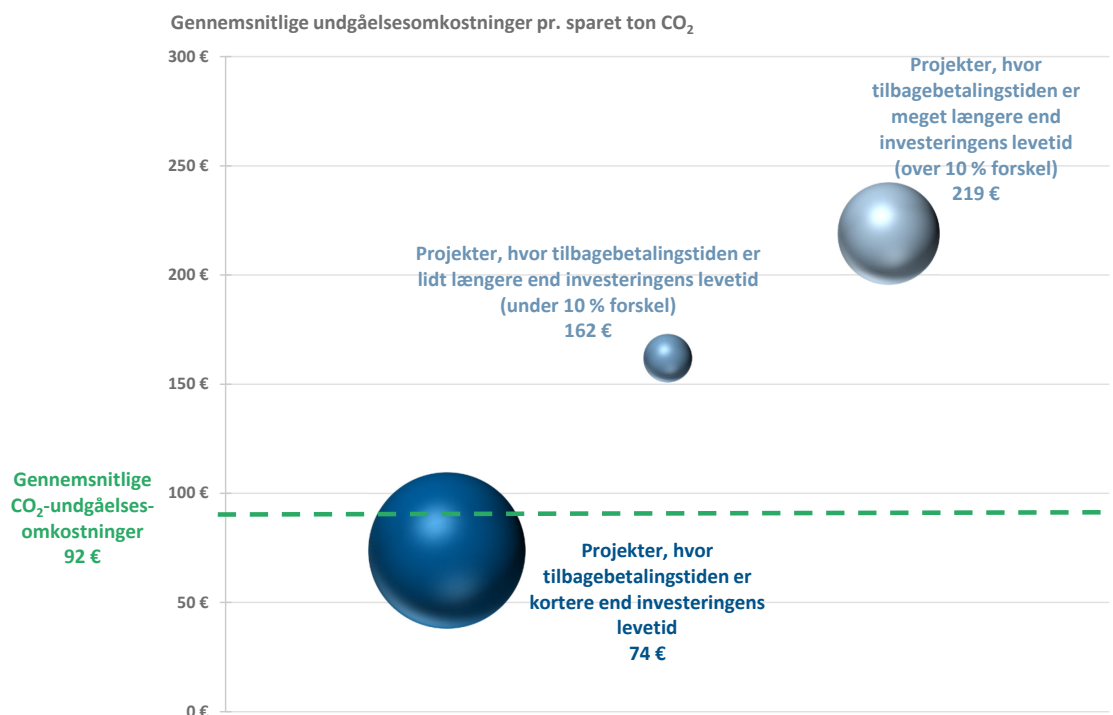

Kilde: Revisionsretten, baseret på projektansøgninger og svar fra støttemodtagerne.

99 For de projekter, der havde en meget kort tilbagebetalingstid, dvs. under fem år, var omkostningerne betydeligt lavere end gennemsnittet (26 euro). Dette rejser tvivl om behovet for EU-tilskud til at udvikle dem.

100 Vi analyserede også, hvordan forholdet mellem tilbagebetalingstiden og investeringslevetiden påvirkede de gennemsnitlige CO₂-undgåelsesomkostninger for de 129 projekter, hvor alle disse oplysninger forelå - med de samme delpopulationer som vedrørende energiundgåelsesomkostningerne (henholdsvis 85, 8 og 36 projekter). Her bemærkede vi den samme tendens, jf. [figur 17](#) nedenfor.

Figur 17 - Forholdet mellem tilbagebetalingstiden, investeringens levetid og CO₂-undgåelsesomkostningerne

Kilde: Revisionsretten, baseret på projektansøgninger og svar fra støttemodtagerne.

101 Endelig analyserede vi det potentiale, myndighedernes produktivitetskriterier havde med hensyn til at begrænse energi- og CO₂-besparelsesomkostningerne i investeringens levetid. Nærmere bestemt søgte vi at afklare, om disse kriterier fremmede projektproduktivitet.

102 Ud af de 124 projekter, der var underlagt energirelaterede produktivitetskriterier - dvs. indikatorer til vurdering af forholdet mellem omkostninger og energibesparelser - var der 107 med tilstrækkelige data til, at vi kunne beregne undgåelsesomkostningerne. Blandt de 39 projekter, der ikke var underlagt sådanne kriterier, var der 35 med tilstrækkelige data til, at vi kunne beregne undgåelsesomkostningerne.

103 Ved undersøgelse af de 142 projekter, som vi havde de nødvendige data om, bemærkede vi, at brug af produktivitetskriterier under udvælgelsen ikke førte til betydeligt lavere gennemsnitlige undgåelsesomkostninger. I de projekter, der var underlagt sådanne kriterier (107), var de gennemsnitlige energiundgåelsesomkostninger 34 euro, mens de i de resterende projekter (35) var 37 euro.

104 Vi analyserede også forbindelsen mellem CO₂-undgåelsesomkostninger og fastsættelse af kriterier for omkostningseffektivitet vedrørende CO₂. 25 af de 163 projekter var underlagt sådanne kriterier. Vi anvendte samme metode som beskrevet ovenfor og bemærkede, at fastsættelse af kriterier for omkostningseffektivitet vedrørende CO₂ ikke førte til lavere gennemsnitlige CO₂-undgåelsesomkostninger.

105 Vi konkluderer, at anvendelse af produktivitetskriterier, som skulle begrænse omkostningerne ved energi- og CO₂-besparelser, næsten ikke reducerede de gennemsnitlige energi- eller CO₂-undgåelsesomkostninger. Anvendelse af tilbagebetalingstiden som et yderligere projektudvælgelseskriterium ville derimod have fremmet kanalisering af EU-midler til levedygtige projekter og øget midlernes produktivitet (ved at sikre lavere energibesparelsesomkostninger). Revisionsrettens særberetning nr. 11/2020 om energieffektivitet i bygninger anbefalede en blanding af kriterier.

106 Anvendelse af disse resultatkræterier ville gøre det lettere for myndighederne at finde et egnet finansieringsinstrument eller vurdere behovet for offentlige midler. For projekter med meget korte tilbagebetalingstider og lave undgåelsesomkostninger ville lån have været det mest omkostningseffektive valg, da disse projekter sandsynligvis også var blevet gennemført uden EU-tilskud. Derimod mener vi ikke, at EU-støtten til de mindre produktive projekter var hensigtsmæssig (jf. punkt 94).

Den aktuelle resultatramme måler ikke EU-finansieringens samlede bidrag

107 Kommissionen bør overvåge de operationelle programmets resultater på grundlag af sine forventninger til EFRU's og Samhørighedsfondens bidrag til at adressere virksomhedernes behov for energibesparelser og de overordnede energieffektivitetsmål.

Den fælles resultatramme leverede ikke konsoliderede oplysninger om output og resultater

108 Forordningen om EFRU og Samhørighedsfonden for 2014-2020 fastsætter en fælles resultatramme for overvågning af de resultater, der følger af EU-finansiering. For nogle af de fælles EU-investeringsprioriteter, f.eks. energieffektivitet i bygninger eller vedvarende energi, fastsætter forordningen et sæt fælles indikatorer, som muliggør overvågning af output og resultater (jf. [tekstboks 4](#)).

Tekstboks 4

Fælles indikatorer for energi

Vedvarende energi

- Yderligere kapacitet til vedvarende energiproduktion (MW).

Energieffektivitet

- Antal husstande med forbedret energiforbrugsklassificering.
- Nedgang i det årlige primærenergiforbrug i offentlige bygninger (kWh/år).

109 Forordningen fastsætter ingen specifikke fælles indikatorer for energieffektivitet i virksomheder. Kommissionen vurderede, at det er en udfordring at kvantificere energibesparelseeffekten af foranstaltninger vedrørende energieffektivitet baseret på en bottom up-beregning, og at det kun tilnærmelsesvis er muligt at sammenlægge tal fra forskellige foranstaltninger²⁷.

110 Efter sin godkendelse af OP'erne anslog Kommissionen, at fondene vedrørende samhørighedspolitikken ville bidrage til at reducere de årlige drivhusgasemissioner med ca. 30 millioner tons CO₂ og finansiere energieffektivitetsinitiativer og andre kulstofreduktionsinitiativer i omkring 57 000 virksomheder i EU-28²⁸. Disse oplysninger gør det ikke muligt at identificere energieffektivitetsprojekternes specifikke fordele.

²⁷ Kommissionens arbejdsdokument, "Impact assessment accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2012/27/EU on Energy Efficiency" [SWD\(2016\) 405 final](#), 30.11.2016.

²⁸ "Contribution of the European Structural and Investment Funds to the 10 Commission priorities: Energy Union and Climate", Europa-Kommissionen, 2015.

111 I mangel af fælles EU-indikatorer for energieffektivitet i virksomheder foreslog forvaltningsmyndighederne programspecifikke resultat- og outputindikatorer. De fleste af indikatorerne måler energibesparelser eller reduktioner i energiintensiteten. Nogle af myndighederne benyttede den fælles resultatindikator, der måler CO₂-emissionsreduktioner, til at kvantificere energieffektivitetsforbedringernes output.

112 På OP-niveau varierer de programspecifikke indikatorer i sagens natur fra program til program (jf. [tekstboks 5](#)). Somme tider varierer de endda mellem OP'er i samme medlemsstat (f.eks. i Tyskland og Italien). Desuden er nogle af dem kontekstindikatorer, der giver oplysninger om hele økonomien og ikke fungerer som output- eller resultatindikatorer vedrørende projekterne.

Tekstboks 5

Energieffektivitetsindikatorerne varierer mellem programmerne

Eksempler på resultatindikatorer:

- Økonomiens energiintensitet, toe pr. 1 000 euro BNP (Bulgarien).
- Råvareproduktivitet i løbende priser (BNP/forbrug af råvarer), 1 000 euro/ton (Tyskland).
- Endelig energiintensitet, ktoe/millioner euro (Spanien).
- Elforbrug i industrivirksomheder, GWh (Italien).
- Primærenergibesparelser i virksomhedssektoren (service og industri - uden for ETS), toe (Cypern).
- Energiintensitet i fremstillingssektoren (i faste 2010-priser), kg olieækvivalent/1 000 euro (Letland).
- Primærenergiforbrug, PJ (Ungarn).
- Endeligt energiforbrug pr. værditilvækstenhed for små og mellemstore industrivirksomheder, MWh/millioner SEK (Sverige).

Eksempler på outputindikatorer:

- Antal udførte energisyn (Bulgarien).
- Anslået årligt fald i energiforbruget, GJ (Danmark).

- Fald i primærenergiforbruget i de subsidierede virksomheder, kWh/år (Tyskland).
- Fald i det endelige energiforbrug i offentlige infrastrukturer og virksomheder, ktoe/år (Spanien).
- Fald i det årlige primærenergiforbrug i produktive aktiviteter (Italien).
- Energibesparelser for støttede økonomiske aktører, MWh/år (Letland).
- Reduktion af primærenergiforbruget opnået ved energieffektivitetsforbedringer med støtte, der ikke skal tilbagebetales, PJ/år (Ungarn).
- Reduceret energiforbrug i virksomheder og organisationer, der deltager i et projekt, MWh (Sverige).

113 I overensstemmelse med de programspecifikke outputindikatorer indeholdt nogle projektansøgninger skøn over primærenergibesparelser, mens andre indeholdt skøn over endelige besparelser, og andre igen ikke specificerede, hvilke skøn de indeholdt.

114 I det nuværende system er det ikke muligt at aggregere output og resultater på EU-niveau eller at få oplysninger om projekternes bidrag til at opfylde forpligtelserne vedrørende energibesparelser, da medlemsstaterne ikke indsamler disaggregerede data af samme type.

115 Forordningen om EFRU og Samhørighedsfonden for programmeringsperioden 2021-2027²⁹ fastsætter fælles resultatindikatorer for energieffektivitet. Det oprindelige forslag til denne forordning indeholdt flere sådanne indikatorer, som vist i [tekstboks 6](#), men ændringer i løbet af den fælles beslutningsprocedure betød, at kun én indikator i den endelige tekst specifikt nævner virksomheder.

²⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1058 af 24. juni 2021 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 60).

Tekstboks 6

Fælles indikatorer for energieffektivitet (2021-2027)

Indikatorer oprindeligt foreslået af Kommissionen ³⁰	Reviderede (endelige) indikatorer ³¹
a) RCR 26 - Årligt <u>endeligt</u> energiforbrug (herunder: boliger, privat erhvervsbyggeri , offentligt erhvervsbyggeri)	a) RCR 26 - Årligt <u>primært</u> energiforbrug (heraf boliger, offentlige bygninger, virksomheder , andet)
b) RCR 28 - Bygninger med forbedret energiklassificering (herunder: boliger, privat erhvervsbyggeri , offentligt erhvervsbyggeri)	b) CCO 06 - Investeringer i foranstaltninger til forbedring af energimæssig ydeevne
c) RCR 30 - Virksomheder med forbedret energiprestand	c) CCR 05 - Besparelser i årligt <u>primært</u> energiforbrug.
d) CCO 06 - Investeringer i foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten	
e) RCR 05 - Støttemodtagere med forbedret energiklassificering.	

CCO: Central fælles outputindikator.

CCR: Central fælles resultatindikator.

RCR: Fælles resultatindikator for regionalpolitik.

116 Vi konstaterede følgende svagheder i de ændrede indikatorer:

- a) De fælles indikatorer er ikke afstemt med de indikatorer, der indberettes i henhold til forordningen om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen, som fastsætter, at medlemsstaterne enten skal indberette besparelserne i primærenergiforbruget og det endelige energiforbrug eller indberette primærenergiforbruget og det endelige energiforbrug (2020 i forhold til 2030).

³⁰ Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden, [COM\(2018\) 372 final](#) af 29. maj 2018.

³¹ Forordning (EU) 2021/1058.

- b) Anvendelse af en indikator, der måler besparelserne i primærenergiforbruget (faldet i det samlede energibehov), giver mulighed for at medtage vedvarende energikilder i overvågningen af udgifter og resultater vedrørende energieffektivitet. Vedvarende energikilder reducerer behovet for energi fra nettet, men den mængde energi, der anvendes til projektaktiviteterne (det endelige energiforbrug), er uændret.

Ifølge skøn vil EU-finansierede energieffektivitetsprojekter kun levere et beskedent bidrag til at opfylde EU's mål

117 Med henblik på at vurdere projekternes bidrag til opnåelse af energieffektivitet beregnede vi de investerede midlers anslåede effekt, dvs. de opnåede energibesparelser (MWh). Vi baserede vores vurdering på de 142 projekter, som vi havde de nødvendige data om.

118 For hvert enkelt projekt dividerede vi først de samlede anslåede energibesparelser med den EU-finansierede investering. Vores beregning viste, at 1 000 euro investeret i energieffektivitetsprojekter i gennemsnit ville give en energibesparelse på 28 MWh i investeringsperioden, hvis forhåndsskønnene er korrekte.

119 Derefter ekstrapolerede vi dette skøn til alle energieffektivitetsprojekterne i vores database, da denne havde de samme karakteristika som stikprøven. Det samlede støtteberettigede beløb investeret i energieffektivitetsprojekterne i vores database var 3,5 milliarder euro. Vores ekstrapolation viste, pr. oktober 2020, at de energieffektivitetsprojekter, der blev finansieret af EFRU og Samhørighedsfonden, i deres levetid vil føre til besparelser på ca. 100 millioner MWh (8,7 millioner ton olieækvivalent (Mtoe)), hvis forhåndsskønnene er korrekte.

120 Da investeringernes gennemsnitlige levetid er 18 år, er den årlige besparelse ca. 0,48 Mtoe. Da den aktuelle besparelsesindsats, der kræves for at nå energieffektivitetsmålene for 2030, er 137 Mtoe, svarer projekternes besparelser til ca. 0,3 % af denne indsats.

Konklusioner og anbefalinger

121 Forøgelse af energieffektiviteten er et centralt element i EU's indsats for at afbøde klimaændringer og i "den europæiske grønne pagt". Det vil stadig kræve en betydelig indsats at nå de forhøjede EU-mål for energieffektivitet, og virksomheder spiller en vigtig rolle i denne forbindelse. Kommissionen og medlemsstaterne deler ansvaret for at udvikle og indføre politikforanstaltninger vedrørende energieffektivitet ([01-15](#)).

122 I perioden 2014-2020 leverede EFRU og Samhørighedsfonden 2,5 milliarder euro til operationer, der skulle fremme energieffektivitet i virksomheder ([14](#) og [15](#)). Medlemsstaterne og Kommissionen forvalter disse midler i fællesskab ([16-20](#)).

123 Vi undersøgte, om de midler fra EU-fondene vedrørende samhørighedspolitikken, der blev tildelt energieffektivitet i virksomheder, blev brugt forsvarligt. Samlet set konstaterede vi, at de planlagte udgifter ikke var godt integreret i EU's strategi for energieffektivitet, og at visse projekter havde produktivetsproblemer. Medlemsstaterne havde fastsat produktivitetskriterier for projekterne, men de førte ikke i sig selv til forbedret produktivitet. Den eksisterende overvågningsramme kan ikke registrere projekternes bidrag til at opfylde energieffektivitetsmålene, men resultatforventningerne indikerer, at bidraget vil være begrænset.

124 Vi undersøgte, om Kommissionen og medlemsstaterne havde vurderet, hvordan EU-midlerne kunne bruges mest hensigtsmæssigt til at støtte opfyldelsen af energieffektivitetsmålene. Vi konstaterede, at EFRU og Samhørighedsfonden ganske vist gav mulighed for medfinansiering af projekter vedrørende energieffektivitet i virksomheder, men at Kommissionen ikke angav, hvordan EFRU og Samhørighedsfonden skulle bidrage til at imødekomme de specifikke finansieringsbehov vedrørende energieffektivitet i virksomheder med hensyn til både samlede investeringer og offentlige investeringer ([34-39](#)).

125 OP'erne fastsætter klare prioriteter og mål for energieffektivitet i virksomheder, men i de fleste er der ingen angivelse af det tiltænkte bidrag til gennemførelsen af de nationale energieffektivitetshandlingsplaner ([40-45](#)).

Anbefaling 1 - Vurdering af det potentielle og faktiske bidrag til energieffektivitet fra fondene vedrørende samhørighedspolitikken

Kommissionen bør forbedre anvendelsen af midler ved at foretage en robust vurdering af:

- a) det potentielle bidrag fra EU-midler, der i programmeringsfasen investeres i energieffektivitet i virksomheder, under hensyntagen til de behov for offentlig finansiering, der er angivet i de nationale energi- og klimaplaner

Tidsramme: 2022

- b) den specifikke effekt af projekter vedrørende energieffektivitet i virksomheder ved evalueringen af programperioden 2014-2020.

Tidsramme: 2024

126 I et lille antal OP'er var der på nationalt eller regionalt niveau planlagt betydelige beløb og andele af det samlede bidrag fra EFRU og Samhørighedsfonden til forbedring af energieffektiviteten i virksomheder. Andelen af midler tildelt sådanne projekter var også højere i disse programmer end i resten af programmerne (46-51).

127 Vi konstaterede, at medlemsstaternes myndigheder hovedsagelig anvendte tilskud. Myndighederne begrundede ikke deres valg af finansiel støtte i OP'erne. Det er ikke muligt at afgøre, i hvilket omfang projekterne ville være gennemført uden EU-støtte, men at dømme efter de svar, vi modtog fra støttemodtagerne, ville et lille flertal af projekterne måske være gennemført. Offentlige tilskud udgjorde omkring halvdelen af de samlede projektinvesteringer, og EU (EFRU og Samhørighedsfonden) leverede den største andel af den offentlige støtte (52-64).

128 Vi vurderede også, om medlemsstaternes procedurer gav mulighed for udvælgelse af produktive projekter. Vi konstaterede, at udvælgelsesprocessen generelt fremmede produktive projekter, men at svagheder påvirkede de samlede resultater på programniveau.

129 Vi konstaterede, at de fleste medlemsstater stillede krav til virksomhederne om indsendelse af validerede skøn over energibesparelser, og at de i nogle få tilfælde endda gav finansiel støtte til disse virksomheders forudgående energisyn. Efterfølgende validering af projektresultater forekom mindre hyppigt (67-73).

130 De fleste forvaltningsmyndigheder krævede generelt, at projekterne overholdt minimumsniveauer for energibesparelser og energimæssig ydeevne, selv om der ikke findes EU-standarder for energieffektivitet i virksomheder. Ambitionsniveauet i disse krav varierede, men de fleste sikrede betydelige besparelser. Vi konstaterede også, at myndighederne i nogle medlemsstater havde fastsat produktivitetskriterier for investeringer (74-80).

131 Samlet set forekom projekterne at være produktive: De mediane omkostninger ved at opnå energibesparelser var lavere end medianprisen på elektricitet i medlemsstaterne, men projekterne lå dog under DEEP-benchmarket (81-88).

132 Der blev sjældent anvendt finansielle indikatorer i forbindelse med projektudvælgelse, selv om de fleste støttemodtagere havde anvendt sådanne indikatorer. Vi bemærkede i en tredjedel af projekterne, at tilbagebetalingstiden var længere end investeringens levetid, hvilket betyder, at de ikke var produktive (89-94).

133 Ved vores analyse af, hvor meget tilbagebetalingstiden påvirker energibesparelsesomkostningerne, bemærkede vi, at meget lange tilbagebetalingstider - dvs. længere end investeringens levetid - giver betydeligt højere energibesparelsesomkostninger (95-100). Fastsættelse af produktivitetskriterier vedrørende energi- og CO₂-omkostninger førte ikke til et betydeligt fald i de gennemsnitlige besparelsesomkostninger (101-103).

134 Anvendelse af tilbagebetalingstiden som kriterium ville have været mere produktivt og kunnet bidrage til at identificere egnede finansieringsinstrumenter. Projekter med en meget kort tilbagebetalingstid og lave undgåelsesomkostninger ville sandsynligvis også være gennemført uden EU-tilskud, eftersom de kunne finansieres med lån (99 og 106). Den nye forordning om fælles bestemmelser pålægger myndighederne at begrunde deres valg af finansieringsinstrumenter i de nye OP'er (53).

Anbefaling 2 - Kontrol af, om medlemsstaternes valg af finansieringsinstrumenter er behørigt begrundet

Kommissionen bør kontrollere, om medlemsstaterne angiver en rimelig begrundelse for deres valg af finansieringsinstrumenter i deres programforslag, og at der ikke anvendes tilskud, hvor finansielle instrumenter ville være mere hensigtsmæssige.

Tidsramme: 2022

135 Der bør ikke ydes EU-støtte, hvis tilbagebetalingstiden væsentligt overstiger investeringens levetid, da det betyder, at projekterne er mindre produktive og sandsynligvis ikke er finansielt levedygtige (106). Dette gjaldt en tredjedel af de projekter, vi havde data om (94).

136 Endvidere vurderede vi på grundlag af indikatorer og vores egen analyse, om projektresultaterne påviste forbedringer af energieffektiviteten i virksomheder.

137 Selv om forbedring af energieffektiviteten i virksomheder er fastsat som prioritet på EU-plan, er der ingen fælles output- og resultatindikatorer for perioden 2014-2020. De indikatorer, der måler antallet af virksomheder med kulstofreduktionsinvesteringer eller CO₂-emissionsreduktioner, vedrører flere prioriteter, så det er ikke muligt at identificere energieffektivitetsprioritetens output og resultater (108-110). Medlemsstaterne fastsætter programspecifikke indikatorer, men deres output og resultater kan ikke aggregeres på EU-plan (111-114).

138 Lovgivningen om fondene vedrørende samhørighedspolitikken for 2021-2027 har indført fælles energieffektivitetsindikatorer (115). De er imidlertid ikke afstemt med andre EU-rapporteringskrav, f.eks. i forordningen om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen, som er mere detaljeret. De nye indikatorer giver myndighederne mulighed for at betragte investeringer i vedvarende energikilder som investeringer i energieffektivitet, hvilket påvirker klimasporingen og overvågningen af udgifterne til energieffektivitet (116).

139 Og endelig skønner vi, at energibesparelserne som følge af de medfinansierede projekter kun yder et begrænset bidrag på ca. 0,3 % til de krævede energibesparelser frem mod 2030 (117-120).

Vedtaget af Afdeling I, der ledes af Samo Jereb, medlem af Revisionsretten, i Luxembourg den 24. november 2021.

På Revisionsrettens vegne

Klaus-Heiner Lehne
Formand

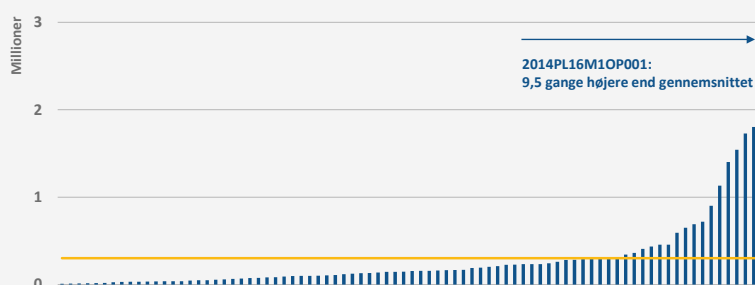
Bilag

Bilag I - Analyse af projekterne i databasen

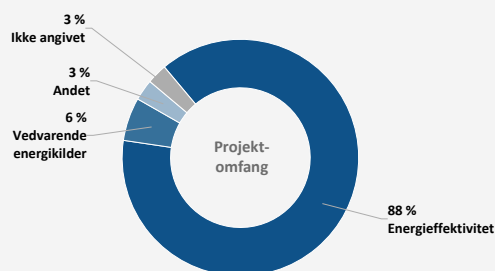
Tildelte EU-midler pr. projekt

→ Den gennemsnitlige tildeling af EU-midler pr. projekt var på 300 000 euro.

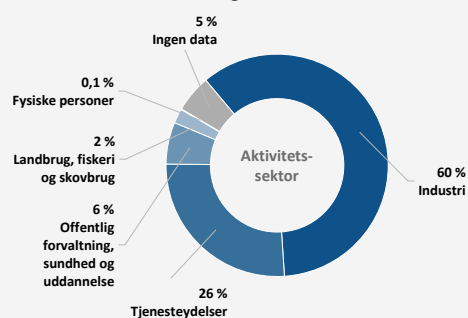
Tildelte EU-midler efter projektomfang

→ Ifølge vores database gik over 88 % af de tildelte EU-midler til energieffektivitetsprojekter.

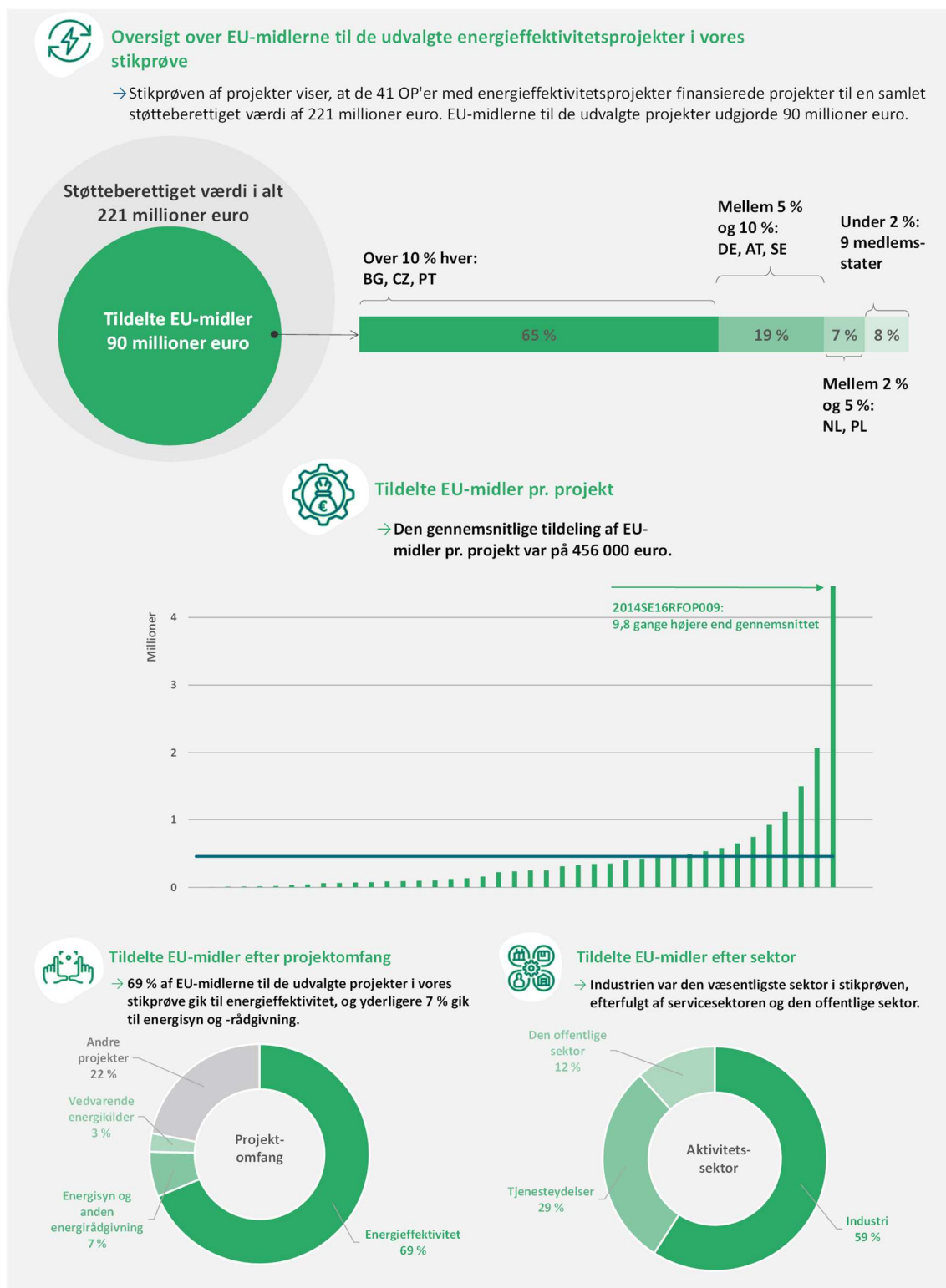
Tildelte EU-midler efter sektor

→ Industrien var den væsentligste sektor i databasen, efterfulgt af servicesektoren og den offentlige sektor.

Kilde: Revisionsretten, baseret på projektlister fra forvaltningsmyndighederne.

Bilag II - Stikprøvekarakteristika

Kilde: Revisionsretten, baseret på projekterne i stikprøven.

Akronymer og forkortelser

BNP: Bruttonationalprodukt

CO₂: Kuldioxid

DEEP: De-Risking Energy Efficiency Platform, platformen for risikosikring af energieffektivitet

EFRU: Den Europæiske Fond for Regionaludvikling

GD ENER: Generaldirektoratet for Energi

GD REGIO: Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik

GWh: Gigawatttime

koe/USD 2015: Kilo olieækvivalent i 2015-priser, angivet i amerikanske dollar.

Mtoe/ktoe: Millioner ton olieækvivalent/kiloton olieækvivalent

MWh: Megawatttime

OP: Operationelt program

PJ/GJ: Petajoule/gigajoule

SFC: Informationssystemet vedrørende strukturfondene

SMV'er: Små og mellemstore virksomheder

TS: Territorialt samarbejde

Glossar

DEEP: De-Risking Energy Efficiency Platform, et open source-initiativ til opskalering af energieffektivitetsinvesteringer i Europa ved forbedret informationsudveksling om og gennemsigtig analyse af eksisterende projekter.

ENDELIGT ENERGIFORBRUG: Al energi leveret til industri, transport, husholdninger, tjenesteydelser og landbrug. Omfatter ikke leverancer til energiomdannelsessektoren og energiindustrien selv.

ENERGIBESPARELSER: En mængde sparet energi, der konstateres ved at måle og/eller anslå forbruget før og efter gennemførelsen af en foranstaltning til forbedring af energieffektiviteten, idet der korrigeres for eksterne forhold, der påvirker energiforbruget.

ENERGIEFFEKTIVITET: Forholdet mellem resultat i form af ydeevne, tjenesteydelser, varer eller energi og tilførsel i form af energi, jf. direktivet om energieffektivitet, 2012/27/EU.

ENERGIINTENSITET: Forholdet mellem det indenlandske bruttoenergiforbrug og bruttonationalproduktet (BNP), beregnet for et kalenderår.

ENERGIPRODUKTIVITET: Et mål for den økonomiske fordel, vi får for hver energienhed, vi forbruger. Den beregnes ved at dividere økonomiens samlede produktion (f.eks. BNP) med det samlede energiforbrug (f.eks. ton olieækvivalent). Det giver et billede af, hvor meget energiforbruget er afkoblet fra BNP-væksten.

ENERGISYN: I direktivet om energieffektivitet defineres energisyn som en systematisk fremgangsmåde, der har til formål at opnå tilstrækkelig viden om den eksisterende energiforbrugsprofil, at identificere og kvantificere omkostningseffektive energisparemuligheder og at aflægge rapport om resultaterne.

FORBEDRING AF ENERGIEFFEKTIVITETEN: En forøgelse af energieffektiviteten som følge af tekniske, adfærdsmæssige og/eller økonomiske ændringer.

FORVALTNINGSMYNDIGHEDER: De regionale eller nationale myndigheder, der forvalter de operationelle programmer og er hovedansvarlige for den effektive og produktive gennemførelse af EFRU og Samhørighedsfonden.

MEDLEMSSTATERNE: De 27 lande, der var medlemmer af Den Europæiske Union i 2021.

OPERATIONELT PROGRAM: Et programmeringsdokument, som beskriver investeringsprioriteter, specifikke mål, resultater og outputindikatorer og fastlægger et forvaltnings- og kontrolsystem, der skal sikre en effektiv og produktiv gennemførelse af EFRU eller Samhørighedsfonden.

PRIMES-modelleringsværktøj: PRIMES er en model af EU's energisystem, som leverer fremskrivninger på mellemlang og lang sigt fra 2010 til 2030.

PRIMÆRENERGIFORBRUG: Indenlandsk bruttoforbrug, bortset fra ikkeenergirelaterede anvendelser.

UNDGÅELSESMKOSTNINGER: Omkostningerne ved at spare (undgå) et energiforbrug på én MWh (euro).

Kommissionens svar

<https://www.eca.europa.eu/da/Pages/DocItem.aspx?did=60620>

Tidslinje

<https://www.eca.europa.eu/da/Pages/DocItem.aspx?did=60620>

Revisionsholdet

Revisionsrettens særberetninger præsenterer resultaterne af dens revisioner vedrørende EU-politikker og -programmer eller forvaltningsspørgsmål i forbindelse med specifikke budgetområder. Med henblik på at opnå maksimal effekt udvælger og udformer Revisionsretten sine revisionsopgaver under hensyntagen til de risici, der knytter sig til forvaltningens resultatopnåelse eller regeloverholdelsen, de pågældende indtægters eller udgifters omfang, den fremtidige udvikling samt den politiske og offentlige interesse.

Denne forvaltningsrevision blev udført af Afdeling I - Bæredygtig brug af naturressourcer, der ledes af Samo Jereb, medlem af Revisionsretten.

Revisionsarbejdet blev ledet af Samo Jereb, medlem af Revisionsretten, med støtte fra kabinetschef Kathrine Henderson, attaché Jerneja Vrabic, ledende administrator Emmanuel Rauch, opgaveansvarlig Oana Dumitrescu og revisorerne Lorenzo Pirelli, Lucia Rosca, Asimina Petri, Malgorzata Frydel, Timo Lehtinen og Nicholas Edwards. Grafisk design: Marika Meisenzahl.

Bagerste række fra venstre mod højre: Lorenzo Pirelli, Lucia Rosca, Emmanuel Rauch, Malgorzata Frydel, Nicholas Edwards

Forreste række fra venstre mod højre: Asimina Petri, Timo Lehtinen, Oana Dumitrescu, Samo Jereb, Marika Meisenzahl

MEDDELELSE OM OPHAVSRET

© Den Europæiske Union, 2022.

Den Europæiske Revisionsrets politik for videreanvendelse gennemføres ved [Den Europæiske Revisionsrets afgørelse nr. 6-2019](#) om den åbne datapolitik og videreanvendelse af dokumenter.

Medmindre andet er oplyst (f.eks. i individuelle meddelelser om ophavsret), er det af Revisionsrettens indhold, der ejes af EU, licenseret i henhold til [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Det betyder, at videreanvendelse er tilladt med korrekt angivelse af kilde og ændringer. Brugeren må ikke fordreje dokumenternes oprindelige betydning eller budskab. Revisionsretten er ikke ansvarlig for eventuelle konsekvenser af videreanvendelsen.

Yderligere rettigheder skal cleares, hvis specifikt indhold afbilder identificerbare privatpersoner, f.eks. billeder af ansatte i Revisionsretten, eller omfatter tredjeparts værker. Hvis der opnås tilladelse, erstatter denne tilladelse ovenstående generelle tilladelse, og den skal klart anføre eventuelle begrænsninger i anvendelsen.

Tilladelse til at gengive indhold, der ikke ejes af EU, skal eventuelt indhentes direkte hos indehaveren af ophavsretten.

Software og dokumenter, der er omfattet af industriel ejendomsret, såsom patenter, varemærker, registrerede design, logoer og navne, er ikke omfattet af Revisionsrettens videreanvendelsespolitik og licens.

EU-institutionernes websteder på europa.eu-domænet har links til websteder uden for europa.eu-domænet. Da Revisionsretten ikke har kontrol over disse websteder, anbefales det at gennemse deres privatlivspolitik og ophavsretspolitik.

Anvendelse af Den Europæiske Revisionsrets logo

Den Europæiske Revisionsrets logo må ikke anvendes uden Den Europæiske Revisionsrets forudgående samtykke.

PDF	ISBN 978-92-847-7295-7	ISSN 1977-5636	doi:10.2865/546236	QJ-AB-22-002-DA-N
HTML	ISBN 978-92-847-7270-4	ISSN 1977-5636	doi:10.2865/31209	QJ-AB-22-002-DA-Q

Energieeffektivitet er afgørende for at opnå klimaneutralitet i EU senest i 2050. Vi analyserede projekter, som vedrører energieffektivitet i virksomheder, og som medfinansieres af fondene vedrørende samhørighedspolitikken. Vi konstaterede, at Kommissionen hverken havde vurderet virksomhedernes potentiale for energibesparelser eller deres finansieringsbehov, og at programmerne ikke angiver, hvordan fondene bidrager til at opfylde målene for energieffektivitetsprioriteterne. Der er ingen indikatorer, det muliggør en efterfølgende vurdering af dette bidrag, men vi skønner, at det udgør 0,3 % af den krævede indsats frem mod 2030. Investeringerne i energieffektivitet var samlet set produktive. Anvendelse af finansielle indikatorer i udvælgelsesprocessen kunne have forhindret nogle produktivitetsmangler og muliggjort bedre valg af finansieringsinstrumenter. Vi anbefaler, at Kommissionen præciserer EU-fondenes bidrag og kontrollerer, om medlemsstaternes valg af finansieringsinstrumenter er hensigtsmæssige.

Særberetning fra Revisionsretten udarbejdet i medfør af artikel 287, stk. 4, andet afsnit, TEUF.

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Den Europæiske Unions
Publikationskontor

DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tlf. +352 4398-1

Kontakt: eca.europa.eu/da/Pages/ContactForm.aspx
Websted: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors